

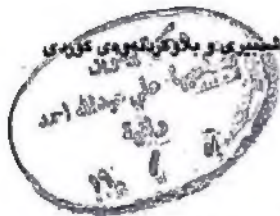
۹۹۱۰۹
۰۹

زہ گانی گورد

پیشی دووم

۷۹۱۷۰۹
س
۷۷

هۆزه کانی کورد

وه رنگیزان و ناماده کردنی

هسین نه همه د جانی

په ۱۳۳۱

کوماری عیراق

وهزاره تی روشنبیری و راگه یانندن

دهزگای روشنبیری و بلاوکردنموه ی کوردی

زنجیره ی ژماره (۲۸۷)

پیشہ کی وہر گئیر

خوتنہری بہرئز

ئەمە کەرەستە یەکی خاوە .. ئەیفەمە بەردەستی ئێوەی
خوتنەدە وارهوہ بێ کەم و زیاد .. چۆن یینیومە ... وەھا
وہرم گئیراوە تەوہ . ئەگەرچیش ھەندێ لہم ھۆزانہ .. پەنگە
ئێستە بوونیان نەبێ .. ئێمە بۆ بێلین ژەنگ و نۆزی
لەبیرجوون و لەناوکردن دایان بگرئ و بێتە ھۆی ناو
سەرانیوہیان ... ئیشی من وەک وەرگئیرتک ، لێرەدا ..
زیتووکردنەوہی ناوی ئەو ھۆزو ھێزانہ یە کە لە سەرەتای سەدەیی
یستەمدا پۆلێکی بالاییان لە رووداوەکاندا ھەبووہو بوونەتە
کۆسپێک لە پێی پیلانہ چەپەلەکانی عوسمانی یەکان بۆ بە
تورککردنی ئاوچەیی کوردستان و تەرەوتەکردنی پۆلەکانی

خوتنہری ئازیز

کوردیش ھەر وەک .. میللەتانی دی ، خێلۆ ھۆزو
پتخراوە تاییەتی یەکانی ھۆزایەتی خۆی ھەبووہو ھەبە ..
وہنەبێ ئێمە .. ھەز لە زیتووکردنەوہی مەسەلە کۆنەکان
بکەین ھەرچەندە ئەگەر واشی بێ .. مەترسی یەکی ئەو تۆی

تیدا نی به چونکه هه مو میلله تانی ئهم دنیا به بهم قوئاغه دا
 تیه ریون و شانازی به پیره و په چه له کو ره گ و بنج و بناوان و
 لق و پوی خو یان ده که ن جا بۆچ بۆ ئیمه ی کورد .. ئهم
 مه سه له به مه سه له به کی نامۆ بده ئه قه له م .. ته نها نه و پر سیاره
 نه که م .. هه رچه نده من نامه و ئی نه و شته کوفانه .. زۆر بابه خیان
 بدریتی که له نه ندازه به دهر بێ *

خوینه ری به رت

ئه وه ی راستی بێ .. مارک سایکس .. نوسه ری ئهم کتیه
 قه ت رۆژه لاتی سکی ئاسایی نه بووه .. سه ردا نه که ی ئهم
 کا بریه بۆ ناوچه ی کوردستان ته نها له بهر هۆیکه ی زانستیانه و
 بۆ کۆکردنه وه ی زانیاری له باره ی هۆزه کانی کورد نه بووه
 به لکو زیاتر له بهر ئه وه بووه که بتوانن ده ستیشانی هۆزو
 باری ئابووری و کۆمه لایه تی و رامیاری ته واوی هه رێمه که بکات و
 گه لاله یان بکاته وه بۆ ئه وه ی یان فخته به رده ستی نه خشه
 دروستکه رانی و مزاره تی کولونی به کانی (وزارة المستعمرات)
 بریتانیای ئه و سه رده مه که ئه وه یان له ئاراد بووه .. تیکرای
 ناوچه ی رۆژه لاتی ناوه راست و ته واوی ته فریقا به خه نه ژیر
 ده سه لاتی رژی خاوه ن شکو پاشای به ریتانیای ئه و سه رده مه ..
 واته مه به ستی سه ره کی کۆکردنه وه ی ئه مه زانیاریانه ده پاتزه
 سالتیک پیتی شه ری جیهانی به که م .. له بهر چاوی کالی ئیمه
 نه بووه .. هه مومان له و راستی به دلیان .. نه گه رجیش ئه مه
 راستی به که یه .. به لام تالی و ته قی راستی نابێ .. چا و بیوشی

له نرخی ئەو زانیاریە سەرەتایانە .. ھەرچەندە .. لەبەرەندا
له پێتای بەرژەوێندی ئێمە کورد .. خێنە کراوەتەو .

وەرگیرانی ئەم جۆرە راپۆرتانە .. وەك دەزاین .. بێ
سوود نین ھەرچەندە ماوەیەکی زووشیان بەسەردا تێپەری
ییت .. چونكە باری ئابوری و رابواری و كۆمەڵایەتی ھۆزو
ھۆزایەتی میلەتی كوردمان لەو سەردەمدا ئەخاتە بەر تیشك
.. سەرباری ئەمەش .. ھەمان راپۆرتی وەرگیراو ئەو شمان بۆ
پوون دەكاتەو . ھە . ھە . ھە . ھە . ھە . ھە . ھە . ھە . ھە . ھە .
(منظمة الاستخبارات البريطانية) .. له بەر بەرژەوێندی تاییەتی
خۆیان .. ھاتونەتە ئەم ناوچەو دەستیان خستۆتە ئێش و کاریبەو
.. ئەم ھەمو زانیاریە وردە زانیانە یان .. كۆکردۆتەو ..
لەبارە کوردو ناوچە کوردستان ئەم جۆرە .. ئێشە ئێمە
.. ئەچیتە خانەئێ کە لەپورەو ھە . ھە . ھە . ھە . ھە . ھە . ھە . ھە . ھە . ھە .
تێپەربێ ئەو ھەندە تر بەنرخو بە سوودتر دەبێ بۆ میلەت ،
چونكە پارچەبەکی بەنرخو دێرین لە رۆژێکی كۆمەڵایەتی ئەو
سەردەمەمان بۆ تۆمار دەكات .. راستە .. باری پەووتی ژبانی
ئەم خێلانە پاشی جەنگی جیھانی یەكەم .. گۆرا .. بەلام
لەگەڵ ئەو ھەندە .. نەرتی كۆچەری .. تا ئەمڕۆش لەگەڵ
گۆرانی ھەل و مەرجی ژباندە .. لەگەڵ شوێن و جێگەدا لە
ھەرێمی كوردستاندا ھەر ماوەتەو .. ئەگەر جێش دێی تازەو
گۆندی نوێ یان لە بۆ خۆیان بنیاتناو .

هیچ .. جۆره په راویژنیک بو روونکردنه وه یان
 بو شیکردنه وهی هندی خال له م ... کتیه به دی ناکړی .. چونکه
 وهک له پتیدا ووتان هم زانستیانې که له دوو توی هم
 کتیه جیان بوته وه .. که رسته به کی خاوونو پیوستان به
 لیکولینه وه له سهر چوئیکې دوورو درژتر هیه له دهرغه ټیکې
 تر دا له لایه ن پسرورو شاره زایانی هم مهسلانه جونکه .. من
 بهش به حالی خوم .. جگه له وهرگیرانی کتیه که هچی ترم
 پین نه کړا له بهر نه وهی که سهرچاوه به کی نه و تووم به دهسته وه
 نه بو .. بو دهوله مه نه کردنی .. نهو زانستیانې .. که زور
 زور سهره تاین .. جا ئومیده کم له وانهی له م مهسلانه شاره زان
 یتنه پتیه وه و قولی یارمه تی لی هه تالان .. بو نه وهی
 خزمه ټیکې به سوود تر به میللت بگه یه نین له ری
 دهوله مه ند کردنی هم جۆره باسکانه .. به ټیپینی به نرخ و
 لیکولینه وهی چروخه ستو زانستیانې ..

حسین جان

به غدا

۱۹۸۸/۴/۳۰

پیشہ کی نوسہر (مارک سایکس)

ہم کہرستہ خواہ .. کہ ہم چند لاپہرانہی بہر
دہستان .. کو بڑتہوہ نہجام و ٹاکامی .. گہشیکی سہخت و
ستمی (۷۵۰۰) میلہن و خولاسہی چاویٹکہوتن و گفت و
گؤو لیکولینہوہو ساغ کردنہوہی بن زمارہن ... لہ گہل پولیس و
گوان و شوان و قہ تارجی و شیخ و مہلاو دہم چہرمگی خیلان
چٹوار و حہمال و سہرخیل و پیای ناودار کہ پیشانم رادہینی ..
زانیاریہ کی سہرہ تائم لہ بارہی ٹہو ہوزانہم بدہنی .

ٹہونجامی ٹہو ہولانہم ... ہہرچہندہ - لہوش دہترسم
کہوا . زؤر گرنگ نہ بن - بہلام لہ گہل ٹہوشدا .. ہہر
ٹومیدہ وارم کہ سوود بہخش بن بڑ گہریدہ کانی داماتوو بڑ
ٹہوکہ سانہی کہ دہیانہوی رؤڑی لہ رؤزان .. ہم مہسلہیہ
بکولنہوہ ...

چونکہ ... تائیتا .. ہیچ جؤرہ باسیٹک لہ سہر ہم
مہسلہیہ بہ زمانی ٹینگلیزی نہنوسراوہتہوہ .. من نہمتوانی
لیکولینہوہیہ کی چرو خہست لہ سہر کورد بنوسم .. وہک
بیلؤگرافیایہک .. بہہر حال ... من لہو بپروایہدام کہ

ته ناتەت ئەم مەسەلە يەش لە گەرنەگی ھەولدا ئەم کەم ناکاتەو
 سەرە رای ئەمەش .. حەز دە کەم ئەوێش بزانن .. کە ھەندێ
 لە بەردەستەکانی گەشتە کە ی دوا ییم سەر بە سێ بەشە گەرنە کە ی
 میللە تی کورد بوون .. جا لە بەر ئەو .. ھێچ
 کۆسپێکی ئەو تۆ پێگە ی بە ئەنجام دانە بەم ئێشە نە بوو
 سەبارەت بە زمانی کوردیشەو .. چونکە ئەوانە ی کە پۆلی
 [تەرجومانان] لە گە ئەمدا ئە یینی .. زۆر شارەزای ھەردوو
 زمانە کە بوون .. ھەروەھا ش .. کیشی جیاوازی شیوەکان ..
 نەبوونە تە گەرە پەك لە پێ ی ئێشە کەمدا ..

لە ئامادە کردنی .. ئەم لیستە یە ی ناوی ھۆزە جیا جیاکانی
 میللە تی کورد ... من ھەولێ . (ئاسان کردنەو ی) م دا .. بۆ
 ئەو ی بە کەلکی ئەو کەسانە پێت کە پۆزی لە پۆژان ئەیانەو ی
 لە سەر ئەم مەسەلە یە .. بکۆلنەو .. بە تاییە تی . کە ئەو
 (کاتە لوگە) م دانا کە لە دوو تۆ ی دا ناوی ئەو ھۆزانەم پێز کرد
 ... کە لە پێ ی بیستن یاخود بینین شتم لە بارە یانەو
 گە لالە کردووە .

پاش چەن ھەولدا ئێکی سەر نە کەو تووم .. بۆ ئەو ی
 بە شێوە پەك ئەو ناوانە پێز بکەم کە پوون بێ بۆ ھەمو کە سێك
 پێ یارم لە سەر ئەو دا ... کە ناوچە ی کوردستان بە سەر
 شەش ھەری تێ سەرە کیدا دا بەش بکەم .. بۆ ھەر یە کێ لەم
 ھەری مانە بە شێکەم لە کە تالوگە کە .. تەرخان کردووە ھەروەھا ش
 .. ھەج بە شێک ژمارە یە کێ جیا ی ھە یە بەم جۆرە .. لیستە یە کێ

(ئەبجەدى) م کردوو بە ناوەکانەوه لە گەل و ماریەکی تایبەتی
کە تەرخان کراوە بۆ ئەو ھۆزە ..

بەر ئەوەی کوتایی بەم پیشەکییە ییتەم ھەز ئەکەم .. ئەو
بزانی .. کە ئەو ھەریمانە ی لە سەر تەخشە کە دیاری کراون ..
بەشیوەیەکی ئەتئوگرافیانە نە کراون .. بە لکو تەنھا .. وەك
شیوەیەك .. بۆ جیا کردنەویان دانراون .

(مارك سايكس)

ھەوای نامە ی کتیب

بهشی (A)

پیشه‌گی

چهن یتیینی بهك له سهر كوردەكانی ئەم هەرتەمە ، كه ئەم
 هەرتەمە هەلبژارد ٠٠ وەك یەكەم هەرتەم ٠٠ تەنها بۆ ئەو
 مەبەستە بوو ٠٠ كه به شتووبەكی سەرەکی له گەلیا مامەلە بكەم
 ٠٠٠ چونكه ئەو كوردانەیی كه لێردا سەقام گیرن ٠٠ وەك
 بهروونی دیارە - وەچەیی ئەو (كوردیونی یانەن) كه وادی خۆی
 واتە له سالی (٤٠١) پێش زامین كیشانەوێ هیزەكانی
 (زینیفون) یان وەستانو بهتوندی بهرەهلستی سوپاكەیان كرد
 ٠٠٠ یان بهلای كەمەو ئەم شوێنە ٠٠ شاتوی یەكەمی دەرکەوتنی
 میللهتی كوردە لەسەر پرووختساری میژوودا ئەم ناوچەیه كه به
 چرو خەستی لهلایەن دانیشتوو كوردەكانیان تەزراو ٠ بەم
 شتووبەیی لای خواروو ئابلقە دراو ٠

له ناوچەیی باكوردوو به دەرناچەیی وانو ئەرمنای تەختوو
 دوردراوو له رۆژئاواوو ٠٠٠ به روباوی دیجلەو له ناوچەیی
 باشموروو به دەشتایەكانی عیراقوو ٠٠ زۆربەیی هەره زۆری

دانیشتووانی ئەم ناوچە کوردن ... بەهەر حال .. نابێ
 ئەویش لە بیرکەن .. کە ڕەنگە کۆمەڵی ڕەگەزی بێگانهش
 ... لە دەشتایەکانی دا ئەزین و لەوانە بە هەندێ لەو هۆزانە ..
 کە وەك کسورد ئەزاد لەم لیکۆلینەوێم باسکرابن و لە
 بنەرەتدا .. کورد نەبن و وەچە چەن کۆمەڵی جیاوازی تر بن
 کە لە پاشاندا لە گەل ئەو خێلە جیاپانە بیکەل بوون و بوونەتە
 کورد .. ئەو بیانیانە . یاخود بەلای کەمەو .. ئەوانە کە
 بە ئەزاد کورد نین .. ڕنگە بە عەرەبی ئارامی ... بدرتە قەلەم
 وەك ئەوانە کە دەورووبەری موسل دا پەرش و بلاون . ئارامی بە
 ڕەسەنەکانی .. ئەم ناوچە بە .. گاوردە یاقوبی بەکانی (عین کاو) و
 (ناکرێ) و (کۆبە) ن .. کۆمەڵە بیانی بەکەش .. تورکمانەکانی
 ئالتون کۆپری و کەرکوک و هەولێر و بەدوو جوتیارە عەرەبەکانی
 ڕۆخەکانی (دیجە) و دەشتایەکانی ڕۆژاوا (موسل) ن .

ئەو دوو کۆمەڵە خێلە کە من لە بارەیانەو .. هەر
 هیشتا بە گومانم . خێلی شەبەکی ژمارە (٥) (١) و (بیجوان) ی
 ژمارە (١٠) ن و ئەستور بەکانی (هەکاری) و (ئامیدی) و (زاخۆن)
 .. ئەوانە کە لەم لیکۆلینەوێم بە ئێشارەکی (+) کۆ ...
 ناوەکانیان دەستیشان کراون .

(١) - بەبەرەت بە شەبە کەکانی .. موسل .. ئەمانە کوردن و
 بەشیوەی کۆران ناخەنتن ئەکەن .. سەرەرای ئەویش ..
 شەبە کەکان خۆیان ئەلێن لێمە کوردین - وەرگیر .

ئەو پرسىيارەى كە بەزەقى پروى دەمىيان تىدەكات
ئەو ەپە :- ئەم گاورە نەستورىانەى ەەكارى و ەە كە پىغراوئىكى
هۆزانەيان ەەپە ەە ئايا ئەمانە كوردىكى پەسەنن يان پەناھەندە
گاورەكانن كە بەنەزاد گارامىن ەەە

ئەم پرسىيارە ەەر بىن وەلام ماوۋەتەو ە

ئۆمارەپەك لە كوردە ناودار و خوتنەوارەكان لەو پرواىەدان
كە ئەو نەستورىانەى ەەكارى لە بنەپەتدا كورد بوونو لە
دوايدا بوون بەگاور بەر لە ئىسلام ە

لە لايەكى تىشەو ەە قەشە گاورەكان ەە بە تووندى ئەم
بىردۆزە (نظرە)ى كوردەكان لە بارەى نەزادى نەستورىەكانەو ە
پەت ئەكەنەو ە

من - كەمى خۆم - ئەو دوو بىردۆزەپەى كوردو گاورەكان
ەە زۆر بەپاستىيان نازانم ەە ەەرچەندە پەنگە لەپاستىپەو ە
كەمى نزيكەبن ەە من لەو پرواىەدام ەە كە كاتىن گاورەكان لە
موسلو عىراق ەەلەتنو پەنايان بىردە لای كوردە گاورەكانى
ەەكارى و بوونە پەناھەندە لە لايانەو ەەە چى داخە كە
نەمتوانى بە تىرو تەسلى ەەندى زانبارى بەچىنگ يىنم لە بارەى
خىلە نەستورىەكانو ناوەكايانەو ەە ەەرچەندە لەمەش
بە تەواوى ئۆمىد پى نەبووم ەەە چوئە ئەمە ئەركى مەرشانى
ئەو (بەشە ئىنكلىزپە) كە كلىساي كاتىرىرى ناردوپەتى بۆ
ئەم ناوچەپە ەە كە لەوانەپە پۆژى لە پۆژان ئەم بۆشاىە

پریکاتهوه سه بارهت به کورده کانی ناوچه که نه توانم بهم سس
بهشی لای خوارهوه دابهشیان بکه م ۰۰

۱ - بهشی به که م ۰۰۰ نه م خیلانهی لای خوارهوه نه گریتهوه
، ۱۷ ، ۱۶ ، ۱۵ ، ۱۴ ، ۱۳ ، ۱۲ ، ۱۱ ، ۹ ، ۸ ، ۶ ، ۴ ، ۳ ، ۲ ، ۱
، ۱۸ ، ۱۹ ، ۲۰ ، ۲۲ ، ۲۳ ، ۲۴ ، ۲۵ - نه مانه هۆزه نیمچه
کۆچره کانی دهشت و گرده کانی باشورن ۰

۲ - بهشی دووه م ۰۰ نه م خیلانهی لای خوارهوه
نه گریتهوه : ۲۱ ، ۲۶ ، ۲۸ ، ۲۹ ، ۳۰ ، ۳۱ ، ۳۳ ، ۳۴ ، ۳۵ ،
۳۶ ، ۳۷ ، ۳۸ ، ۴۰ ، ۴۱ ، ۴۲ ، ۴۳ ، ۴۴ ، ۴۵ ، ۴۶ ، ۴۷ ،
۴۸ ، ۴۹ ، ۵۰ ، ۵۱ ، ۵۲ ، ۵۳ ، ۵۴ ، ۵۵ ، ۵۶ ، ۵۷ ، ۵۸ ، ۵۹ ، ۶۰ ، ۶۱ ، ۶۲ ، ۶۳ ، ۶۴ ، ۶۵ ، ۶۶ ، ۶۷ ، ۶۸ ، ۶۹ ، ۷۰ ، ۷۱ ، ۷۲ ، ۷۳ ، ۷۴ ، ۷۵ ، ۷۶ ، ۷۷ ، ۷۸ ، ۷۹ ، ۸۰ ، ۸۱ ، ۸۲ ، ۸۳ ، ۸۴ ، ۸۵ ، ۸۶ ، ۸۷ ، ۸۸ ، ۸۹ ، ۹۰ ، ۹۱ ، ۹۲ ، ۹۳ ، ۹۴ ، ۹۵ ، ۹۶ ، ۹۷ ، ۹۸ ، ۹۹ ، ۱۰۰
۳ - بهشی سیهم : نه م بهشی هۆزه شاخویه نیمچه کۆچره کانی
نه گریتهوه ۰۰۰۰ که پاشماوهی هۆزه کانی ترن بیتچکه له هۆزی
وماره (۵۰) ۰

نهوهی په یوه ندی به بهشی (۱) هوه هیه ۰۰۰۰ نه م هۆزانه
زۆر له یهك دی نه چن ۰۰ چ له بارهی بارو گۆزه ران و نه رسته وه
چ له پرووی پومهت و پوخساره ۰۰۰۰ نه م هۆزانه ۰ نیشانهی
دهوله مهندی و ده رامت یاشیان پتوه دیاره ۰۰ چونکه زۆربهی
زۆریان چیتوار و شوانی دهوله مهندن ۰۰ که خه ریکی جوتیاریش
بن ۰۰ نه وه له بهر هۆیه کی دوه میتنی به (نانوی) ۰۰ هه رچه نده
زۆر جاریش ۰۰ خه لکی دی به کری نه گرن ۰۰ بو نه وهی

يارياندا .. هر ودهاش له ټيو ټم خټلانه .. ټاسنگهري کارامو
 جولای دهست په ننگين و خټومت دروستکردنی چاک بهدی
 ټه کرت .. توانایي ميټسکيشيان په ننگه له سرووی توانایي
 هوزه کاني تر دا بي .. له بواړي خوټندنو فيربوونيش دا
 دهستیکي بالايان هه به .. سپره پای ټهمش .. کومه ټي پياوی
 لټه اتوی پيشه سازو بازرگاني وړياو کارامه شيان ټيدا هه لکه تووه
 که شايه ني ټه وون بڼه خاوهن لټرسينه ووی پامیاري و
 کومه لایه تي له کومه لگایه کی شارستاني و پټسکه و توودا .

ټهم که سانه .. وان له ژير رکيفی دهسلانی ورائي هه نندی
 شينخو ميرو به گزاده و ټاغادا که زور ټازاوچي و حهز له هه راوبگرو
 ټاشوين سپره باري ټهمش به دهستی دوژمه نایه تي ټيو
 خټه کانش ټه تلټنه و هو ناله نالپانه ټهو - کورده نیمچه کچه رانه
 که به کوردي به به يان بابان ناسراون ناوبانگيکي چاکيان
 په پيدا کردووه له بواړي ټازايه تي و لاوچاکي و توانایي پامیاري و
 چه له ننگي و میوانداری .. ټه گهرچيش .. ناتوانين ټهو مه پله يان
 بزچه باو جهرده بی له بیربکه ين به لام .. به گشتی سواره ی
 چاکو نیشان شکين يان زوره که گولله يان قهت سر ناکات له م
 چهن ساله ی دوايه دا وازيان له به کارهيتانی پم و شمشیرو
 زهرگرو خه نجره هټاوه چونکه بوون به خاون چه کی نوئ و مک
 ټه ننگم ده مانچه . بهش به حالی خوم گه ټستومه ته ټهو پړوايه ی
 که له سپر ټه ووه سوورم که هه له باپیره گموره کالي ټهم هوزانه
 وادی خزی سواره ی سوپا مه زنه که ی پارټيه کان پټکه اتووه

...چونکه هه‌لس و كهوت و نه‌ش و نه‌ما كردن و پیلان
 تاكتی كه كانی ئەم هۆزانه زۆر زۆر له وانهی هیزه كانی سورنیاس
 Surenas ئەچن وەك بلبوتارخ له پەرتوکه به‌ناوبانگه‌كهی
 كه له‌ژێر ناویشانی ژبانی كراسوس ، باسی كردوون .

خاڵید كوری وه‌لید وەك نموونه‌یه‌کی ئازایه‌تی و ئایینی
 پێرۆز له‌لایه‌ن ئەم هۆزانه‌وه ته‌ماشای ده‌كرێت هه‌روه‌هاش خۆیان
 به‌قه‌رزاباری ئەو پێشه‌نگه مه‌زنه داده‌تین كه وادی خۆی
 مه‌شغه‌لی ئایینی موسلمانه‌تی بۆ ناوچه‌ی كوردستان هێناوه هه‌ر
 ئه‌ویش بووه كه به‌هۆی رووناکی ئاینه تازه‌كه‌وه ئه‌مانی له
 شه‌وه‌زنه‌گی تاریکی بت‌په‌رستی و ئاگرپه‌رستی رزگاری
 كردوون .

تێكرای خێلانی ئەم به‌شه سونین .. ئه‌مانه له مانگی
 ته‌شرینی یه‌كه‌م و ته‌شرینی دووم و كانوونی یه‌كه‌م و كانوونی دوومه‌م
 شوبات‌دا له‌ شوێنا نه‌دا ئه‌ژین كه به‌ ژماره له سه‌ر نه‌خشه‌كه
 ده‌ستیشانكراون .

هه‌ر ٥٠ زوو و له‌سه‌ره‌تای مانگی ئازاره‌وه ئه‌چنه‌خێوته‌و
 ده‌واره‌وه تا ده‌ورووبه‌ری حوزێران له‌هه‌مان كاتیشدا به‌شیکیان
 بۆ وه‌زنه‌ كۆچ و په‌و ئه‌كه‌ن و له‌ویش هه‌ر له‌مانگی گه‌لاوێژه‌وه
 تا مانگی ئه‌یلول ئه‌مته‌نه‌وه خێوته‌و ده‌واری خۆیان هه‌ل ئه‌ده‌ن و
 كه‌په‌ری جوان جوان دروست ئه‌كه‌ن . كه‌ تیا یاندا .. ئەو وه‌رزه
 ئه‌به‌نه سه‌ر به‌هه‌ر حال گوزه‌رانیا ن له‌ شوێنا نه‌دا خۆشه ..

كە سەرماو سۆلەي پايىز دەست ئەكا بە نوقورچ گرتن .
ئەو كاتە دىسانەوۈ بۇ دىكانيان ئەگەرتىنەوۈ . . .

گەلىن دەمچەرمىگۈ ئاغاۋ سەرخىلەكانى ئەم ھۆزانە زىيان
لە ھۆزە غەربەكانى ئاۋچەي مىزوپوتىميا ھىتاۋە . . ھەرچەندە
زۇنانى ئەم ھۆزانە ھىتدە . . شۇخ و شەنگۈ ناسكىن ھەر
نەيىتەوۈ سەرە پاي ئەۋەش سەربەست و گەت لىت جوانو
ئازاۋ رىكۈ پىكىن تەنەت ھەندىكتيان نىشان شىكىن سوار
چاكىش . . لەگەل ئەۋەشدا ھىچ ئەركىكى بىن پانەسىپراۋە
جگە لە بەرتەۋە بىردىنى ئىش و كارى ئاۋماۋ مەرو مالات دۆشىن و
مەشكەۋ كەرەۋ ماست دروست كردن .

لىقى دوۋەمى بەشى سىيەم .

ھۆزە شاخاۋىيە نىشتەجى كان بە تەۋاۋى لە كوردەكانى
ئاۋچەي بەبەۋە چ لە پروۋى جل و بەرگۈ چ لە پروۋى ھەلسو
كەۋتو دابو نەرتەۋە جياۋازن . ئەمانە پىشەسازى كارامەۋ
جوتيارى باش يان زۆرە كە بىستىن ئەرز لە دەۋرۋەرى
لادىكانياندا نىيە بىن كىلان مايتەۋە . ھەرۋەھاش تۈۋانلىيەكى
بىن وىتەۋ بىن سنورىشان ھەيە لە بوۋارى جۆگەلە دادپىن و
كارىز ھەلەكەندىن و ئامرازى جۆراۋ جۆرىش بۇ ئىش و كارى
ئاۋدىران بەكاردەھىتن . ئەرزىكى بەيىت و بوۋوم بەرامىكى
كشتوكالىيەكى فرە ۋەك گەنم و جۆ ، كۈنجى و چاكىرىن چەشنى
تۈتۈن .

ئەم ھۆزانە - ھەر وەك ھۆزانى ناوچەى بەبە لە سىنەرى
 رۆتى دەربەگايەتى و شىخايەتى دا ئەزىن . ناكۆكىش لە
 تىوانياندا باوە پياوانيان . . ھەيشە بەچەكەووە ئەسورنەووە
 وەك دەمانچەو تەنگەو خەنجەر . . ھەر وەهاش جەنگاوەرى
 كۆلنەدەرو تىچىروانى باشىيان تىدايە . لە ناوەرەستى ھەچ
 دىتەك قەلەيەكى سەختيان دروست كەردووە بۆ ئەوەى لە كاتى
 جەنگدا پەناى بۆ بەرن و بەرگرى لە خۆيان بکەن
 سەبارەت بە بارى گوزەرانى ئەم ھۆزانە كە نىشتەجىن . .
 ئەمانە لە كەپرى جوان و خۆشى كە لە سەربانى خانووەكانياندا
 دروست دەكرىن و وەرزی ھاوینيان تىدا ئەبەنە سەر ژانانى ئەم
 ھۆزانە ھەر وەك ژانانى ناوچەى بەبە پەچە دانائىن و سەربەست و
 رىك و پىك . سەرمەراى ئەمەش . . جىگەى رۆزو نەوازىشىن و
 بەچاوى قەدرەووە تەماشائەكرىن ھەندى لەم ھۆزانە لەو باوەرەن
 كەوا لە پىشدا گاوبوون و ئەوجا بوونەتە مۆسلان . .
 تەنەنەش بەشەكيان ئىستەو ئىستاش ھەندى لە باوەرەكانى
 سەردەمى بت پەرسەشيان ھەر پاراستووە . شاينەى
 بايشە . . كە جۆلەكەيەكى زۆر لە تىو ئەم ھۆزە كوردانە
 ئەزىن و بەچاوى رۆزو يەكسانىش سەيرى ئەكرىن لە لاين
 كوردەكانەووە كەس توخيان ناكەوئى و لە ژىر ھىچ جۆرە
 چەوسانەووە كەداين بەلام بۆيان نى بەچەك ھەلگرن يان خۆيان
 بىخەنە ناو ناكۆكى بەكانى تىو ھۆزەكانەووە ئەگەر جىش بۆيان ھەيە
 لە گەل ھەمو ھۆزەكاندا ھاوچووە بکەن و مامەلەى بازارگانيان

له گه لدا بکه ن ته نانه ت له گه ل نه وانه ی که دوژمنی نه و هۆزانه ی
که نه مان له ئیوانیاندا گیرساونه ته وه بۆیان هه یه مامه له بکه ن.
باری گوزه رانی گاوه نه ستوریه کایش هه ر وه ک باری
گوزه رانی موسلمانه کان وایه هه ندیکیشیان خاوه نی سهروه ت و
سامایکی زۆرن .

لقی سیه می به شی سیه م :

نه مانه پاشماوه ی هۆزه کانی به شی (A) ن ، شاخاویه کی
نیمچه کۆچه رن هه ندیکیان جوتیارنو هه ندیکیان ئاژه لدارن له
جل و بهر گدا له کورده کانی به شی دووم نه چن هه رچه نده وه ک
سروشت زۆر دل په ق و توپه ن . . سه ره پای نه وه شی مه یلیکیان
بۆ چه ته گه ری و رێگریش هه یه .

ژنانی نه م ناوچه یه زۆر جوانین و دایم و ده ره م خه ریکی
ئیش و کاری سه ختن .

نه م . . هۆزه کورده نه به شیوه یه کی . گشتی له پرووی
بالا و شان و شه وکه ت و پوا له ته وه له و کورده نه ی به شی یه که م و
دووم جیاوازن چونکه نه مانه که له گه ت و بالا به رزو ئییک
نه ستوو رو نه سه رن نه وه ی بۆ یه که م جار چاوی بیان که وێ
ره نگه به کوردیانی دانه ئی نه مانه شی خه ریکی گه رمیان و
کوستان و له شویتیکی پان و به رین دا کۆچ و په و نه که نو
وه ک دیارده یه ک نه م نیمچه کۆچه رانه هه ژار و که م ده رامه ت و
ده ست کورتن . هه رچه نده نه مانه موسلمان به لām نه وه نده

مهسه لهی ئایینی یان به توندی هه لئه گرتوو سه بارهت به هۆزی
ژماره (50) ی بهشی A هه 00 واته میرانی به کان که له پاستیدا
له هۆزه کانی تر له گه لێ پرووه وه جیاوازن .

خوتنه ری به ریز ده بی ئهم چه د دیرانه به ووردی بخوتینه وه
که له باره یانه وه نوسراون 00 سه ره رای ئه مهش ئه بی ئه وه بلیتم
که وا خه لکی باکوری عیراق و ناوچه ی وه زنه و ئه وه هۆزانه ی
ده وروپشتی موسل مه سه له ی کۆچه ری به شتیکی مه زن و گرنگ
داده تین هه رچه نده . هۆزه شاخوا به کان ووشه ی کۆچه ر یان
شوان . به مورادیفیک بو ده پرنده یا خود نه خوینده وارو
دواکه وتو داده تین .

١ - داوده [Daudieh]

چوار هه زار خێزان . هۆزێکی کوردی جهنگا وه ری
نیمچه کۆچه ره 000 له سه ر پۆخه کانی زین گجکه دا نیشته جین .
مه له وانی چاکیان تیدایه 00 سواره ی هه زاریش یان زۆره . له
کورد ه کانی به بهن .

٢- دزه بی

پنج هه زار خێزان . هۆزێکی کوردی گه وره به 00
به شتیکی کۆچه ره و ئه وی تری نیشته جی به و خه ریکی ئیش و
کاری کشت و کالیه له گه ل هۆزی (جیوری) عه ره بیدا له پێی
ژنو ژنخوازی به وه زۆر تیکن لێ چو لکه ژماره یه کی زۆر له م
هۆزه ژیان له وه هۆزه هیتا وه . گرانی و قات و بی بارانی 00

ماری ئابوریانی شیرکرد . سهره پرای نهوش کولله حشری به
 کشتو کاله که یانی کرد . . . زنیان زۆر شوخو شهنگو جوانه
 . . . سهر نه پیتجه وه و وهك پیاو عه بای نهستوری پەش به سهریا نا
 نه دن . . . هیچ جل و بهرگیکی (پهنگاو پهنگ) م له بهریاندا
 نه دی به پیتجه وانه ی کورده کانی تر . نه مانه سواره ی جاکو
 جوتیاری باشیان زۆره . مهلبه ندی ئهم هۆزه سولتان باغه که
 نه که ویته ده وروبهری [قهره جوك داغ] وه . له کورده کانی
 ناوچه ی به بهن .

۳ - شیخ بزهینی [Sheikh Bzeing]

چوار هزار خێزان . هۆزیکێ کوردی ئازاو جهنگاوه ره .
 ئازاوه چی و مله ورن . هه ندیکێان خه ریکێ تالان و چه پاو ن
 به لام سوار چاکو پیاوی ئازایان زۆره . . . مرقفی زیره کو
 دنیا دیده شیان زۆر تره . . . وه ستای کارامه شیان هه یه که خه ریکێ
 دورستکردنی ده مانچه ی مارتینی - هیندین . زستان له
 دیکانیان نه به نه سهر هه رچه نده له وه رزی به هار پروو نه که نه
 نه و ده شته سه وزانه ی ده وروبهریان و خێوت و ده واری خۆیان
 هه ل نه دن و بو ماوه یه ک سه قام گیر نه بن تا پاش دغل و دان دورین
 . . . واته تا مانگی حوزه یران .

له هه ل ران و گا کانیاندا به ره و سنوری ئێران ده که و نه پێ
 له ویش نه میننه وه تا وه کو (پایز) واته (مانگی ته یلول) یان
 نه ختی دره نگتر نه گهر وه رزه که گهرم بوو ، نه مانه کوردی
 به بهن .

۴ - شَيخان [Shykhan]

(۵۰۰) خيزايتك ده بن . نه مه هوزيكي كوچمري ته واوه...
 كه خهريكي ئاژه لداره .. پانه كانيان له تيواني روبروي ديچله
 هردوو زيكه .. نه له وهرن .. نه لئين نه مانه .. هيچ
 په يوه نديه كيان له گهل ئيزديه كاندا نئيه . دواوسيشيان له گهل
 هوزي (طلي) عهريبي دا ... نه بوته هوئي تيكهل بونيان له پئي
 ژنو و فخوازيه وه .

شهبهك [Shabak]

(۵۰۰) خيزايتك نه بن . نيشتهجين .. زايياريه كي نهو
 تزمان به دمه ته وه نئيه له باره يانه وه .. هه ندي له نوسهران به
 شيعيان نه داته قه له م وهنديكي ديش نه لئين .. گوايه نه مانه
 ئايتيكي نهيتي مان هه به سه رباري گهوانهش .. هه نديكي
 كەش هەن كە نه لئين نه مانه (باباين) بن و په پره وي
 پتغه مهريك به ناوي [بابا] وه نه كهن .

۵ - مام وهند [Mamund]

ژماره ي خيزانه كانيان . نه زاراوه .. من هيچ له
 باره يانه وه نازانم .. هه رچه نده ... به پراي من .. نه مانه په نگه
 تيره يهك بن له هوزي هه مه وهند [ژماره ۱۱ .. بهستي A]

۶ - گهردي [Girli]

(۶) هزار خيزان .. هوزيكي به هيزه .. زوربه ي
 زوريان خهريكي ئاژه لدارين يا خهريكي كشتو كالن . ئاژاو

جهنگاورن .. ناو به لاولش هندیکیان به تالانکردن خویان
خهریک ئه کهن .. پوخته و پهرداخن ... سوار چاکیان زوره
جلو بهرگی کوردی ئه بوش .. خوشناوهمکان دین بۆ یارمه تیان
له وهرزی کشت و کالدا .

له وهرزی هاویندا .. هۆزی گهردی .. به مهر و مالانهوه ..
به رهو .. ناوچهی [وهزنه] به دواى له وهردا .. ئه که و نه ری ...
به شیک لهم هۆزه له ناوچهی . ئوسکاف سافکا (Uskaf Safka)

گیرساونه تهوه له گهل پریوارو گهریده دا زۆرباشن و به میوان
په رهو ناوبانگیان پهیدا کردوو .. تیره یه کی کەش لهم
گهر دیا نه .. له ناوچه یه ک جیگرن که چوار کاتزمیره رین یه ک له
روژئاوای [عین کاوه] وه دووره ..

دزو جهرده لهم تیره یه دا زۆره .. ئهم هۆزه له کورده کانی
به بهن .

گهردی (A) [Girli]

هزارو دوو سهد خیزان .. له دهو روپشتی [گرد مامک] وهوه
.. هاتونه ته خواره وه ... شهست سالیك له مه و پتش ..
ئهمانه ئیستا وازیان له زیانی کۆچهری هیناوه و مروف ئه توانی
له و خه لکه چیا یانه ی دهو رو بهریان جودایان بکاته وه .. چونکه
دهست رهنگین و پیشه سازی دهوله مهندن .. دیاره ئیستهش
له گهل هۆزه ئه سلکی یه که یاندا .. په یومندیان هیه و بهرده وام
دیاری و پاره و پول بۆ سهرخه لکانیان که له ناوچه ی

نيستەجىن .. ئەلەين ئەم ھۆزە لە كوردەكانى

ناوچەى بەبەن .

۸ - قەلخانى [Khalkani]

(۷۰۰) خىزائىك ئەبن . نىسچە كۆچەرن .. ھوزىكى ھىبنو

(بى دەنگ) ن .. كوردى بەبەن .

۹ - سورچى [Surchi]

(۳) ھەزار خىزانن ... ھەزار خىزان لەمانە بەلای

كەمەو . كۆچەرى تەواون .. ھىچ خاسەتتىكى نامۆيان تىدا

بەدى ناكى . ئەمانە لە كوردەكانى ناوچەى بەبەن ... تىرەيەكى

بچووك لە ھۆزى مامەخالى .. كاتى خۆى و بەرەو

خواربۆنەتەو . لە ناو ھۆزى سورچى دا تەواونەتەو و بوون

بە پارچەيەك لەم ھۆزە پروانە ژمارە (۲۶) ى بەشى (A)

۱۰ - پىجوان [Bejwan]

(۸۰۰) خىزائىك ئەبن . بە كوردىەكى شكاوە كە لەگەل

رمانى ەرەبى دا تىكەلە .. ئاخەفتن ئەكەن .. درواسى كانيان

ئەمانە بە نەزاد توركنو لە مورىدەكالى حاجى بەكتاشن .

۱۱ - ھەمەوەند [Hamawand]

ھوزىكى ئازاو بەجەرگ و چاوەتەرس و بە ھىزو زىرەكن ..

سوارچاكي شۆخيان زۆرە .. لە كوردى ناوچەى بەبەن ..

هر وهاش زيتل پيشه سازو وريان .. تفهنگچي و يشان
 شكتيان زوره .. سهره راي نهوش ئاسنگهرو جوتيارى چالاكن
 ئهم هوزه دزو چه پاوكه ريشى زوره .. نهوانه ي چونه
 باز نه ميريه كانه وه .. بوون به موچه خورنكى باش و ليهاتوه
 وله سالى ۱۸۷۶ د ۶۰۰ (سواره يان .. كه تهنه شمشيرو
 ريم يان .. پت بوو .. شالاويان كرده ناوچه ي (قوزاز) وه وه
 گه وره ترين زيانيان به دوژمنان گه ياندوبه تالان و چه پاوونكى زور
 هاتته وه .. عوسمانى به كان زور له م خيله زوير بوون .. بويه
 له دوا سالانى حوكرانياندا .. ههولنكى زورياندا بو ئه وه ي
 بى هتزو لاوازيان بكه ن به لام بويان نه لوا چونكه ئهم هوزه
 تاوه كو ئيسته ش هه به غازيه تى و بليعه تى و زتره كى به ناو بانگه
 .. ئافره تى هه وه نديش له جوانى و شوخى دا بى وينه به ...

ئهم هه وه ندانه .. به كورديه كى باش و به عه ريه كى باش
 ئاخه فتن ئه كه ن ... وادى خوى به سونگى و شيروزه رگ و
 ريم ئه چه نگان .. به لام چه كى نوئ و خه نجه رى تير ئيسته - له
 ناوياندا باوو بلاوه .

۱۲ - جاف [Jaff]

(۱۰) هه زار خيزانتيك ئه بى .. هوزيكى مه زنى نيمچه كۆچه ره
 .. هه روهك - هه وه نديش ئهم هوزه زور به ناو بانگه .. ئه لين
 (صلاح الدين كورى ايوب) يش به ره چه لهك ئه چيته وه سهر ئهم
 هوزه كورده ... كه له م ديوو ئه وديوى سنوورى يتوان عيراق و
 ئيراندا نيسته چين به گزاده كانيان به وه مه شه ورن كه پاشقول

ژمارەیان زۆرەو سەر بەستێن ئەمانە - وەك وتراوە - ئەواندە
حەز لە چارەى ئەوروپایەكان ناكەن . ئەمانە كوردی بەبەن .

١٣ - گۆران [Guran]

ژمارەیان نەزانراوە . كوردی بەبەن

١٤ - نوریى [Nuredi]

ژمارەیان نەزانراوە

١٥ - پیران [Piran]

(٩٠٠) خێزان . . لە دابو نەرتدا لە ھۆزى ژمارە (٣) ی
بەشى (A) ئەچن . . ئەلێن ئەمانە تیرە یەكەن لە ھۆزى
(ھەرتوش) . . بەھەر حال - چونكە من ئەم مەسەلە یەم بۆ ساغ
نەبۆتەو جارێ . . بە ھۆزى كى جیا یان دادە ئیم .

١٦ - ئالان [Alan]

ژمارەى خێزانەكانیان . . نەزانراوە . . ئەم ناو وەك
[تیرە یەك] لە گەل لیستەى تیرەكانى ھۆزى (ھەرتوش) دیتە
پیش چاومانەو بەلام من هیچ جۆرە پەيوەندیەك لە ئیوانیاندا
بەدى ناکەم . . چونكە ئیمە لە بەشى (٢) ژمارە (١٥) (M)
ھۆزى كى دى دەبینین بە ئیو (ئالان) وە ئەمانە . . كوردی
بەبەن .

١٧ - باقى خاسە [باكى كاسە] [Bakikassa]

ئەمانە كوردى بەبەن ۰۰ ژمارەى خىزانەكاليان نەزانراوہ ۰۰

۱۸ - گوروك (غوروك) [Ghavruk]

كوردى بەبەن ۰۰ ژمارەى خىزانەكاليان نازانم ۰

۱۹ - كيالونەر [Kialouer]

كوردى بەبەن ۰۰ ژمارەى خىزانەكاليان نەزانراوہ

۲۰ - مالكارى [Malkari]

كوردى بەبەن ۰۰ ژمارەيان نەزانراوہ

۲۱ - خوشناو [Khoshnaw]

دوہ هزار خىزائىك ئەبن ۰۰ بە تەواوى نىشتە جىن لە
وہرزى كشت و كالتا ۰۰۰ يارمەتى گەردى و شىخ بزمىيەكان
ئەدەن ۰۰۰ ھەرۈھاش ئاڭادارى كشت و كال و دەغل و دانەكاليان
ئەبن ۰۰ كە خوشناوہكان بەرەو كوستان كوچ ئەكەن ۰۰ وەك
جەنگاوہرىش ۰۰ كەمتر ئاوبانگيان ھەيە ۰۰ يەكەن لە ئاڭاكاليان
ئەم چەن دىرەى لایخوارەوہى بۆ گىتراموہ ۰۰۰ لە بارەى
ئەسل و مېژووى ئەم خىلە كوردەوہ ووتى :- ئەمبوس بەدەست
۰۰۰ كوپى سەراندوز بووہ ۰۰ سەراندوزىش ۰۰ كە وەزىرى
سۇلتان سەلىم ئەبن يەككىك لە كورەزاكانى ئىمام حوسەين
[خواى لى پازى بى] وەعدى خۆى مستىلەيەكى مۆركراو بە
بايرە گەورەى ئەمبوسى بەدەست ۰۰ ئەبەخشى ۰۰ سەرەپاى

ئەۋەش .. ئەو ئاۋچەيەي ئىۋان كىرماشان و (موسىلى)
بىرداۋە ..

ئەبوسى بە دەستى ئاۋبراۋىش ... پاپىرە گەۋرەي ھۆزى
خۆشناۋ بوۋە .. ئەلەين گۈايە .. (مەزدەك) و (خىفە) ..
جىگەكەيەكى تايەتيان لە لاي ئەمانە - ھەر لە مېژدا ھەبوۋە .

۲۲ - بلباس [Balbas]

ھۆزىكى سەر سنورە .. چۈر سەد خىزائىك ئەبن ..
نېمچە كۆچەرىن .. ۋەرزى ھاۋىن لە ئاۋچەي ۋەزىنە ئەبەنە
سەر .

۲۳ - ئاكو [Aku]

(۵۰۰) خىزائىك ئەبن .. نېمچە كۆچەرىن .. بەشىكىيان
لە (پانىيە) دا ئىشتە چىن ... سۈۋارچاكو جەنگاۋەرى ئازايان
زۆرە .. كوردى بەبەن .

۲۴ - ماشى [Mamash]

نېمچە كۆچەرىن .. ۋەرزى ھاۋىن لە ئاۋچەي (ۋەزىنە)
ئەبەنە سەر .. كوردى بەبەن .

۲۵ - مەنگۆر [Meugor]

(۲۰۰۰) خىزائىن .. ھۆزىكى جەنگاۋەرى نېمچە كۆچەرىيە
ۋەرزى ھاۋىن لە ۋەزىنە ئەبەنە سەر .

۲۶ - مامە خان [Mamakan]

ۋامارەي خىزائەكەيان ئازانم .. ئەم ھۆزە بە تىرمەك لە

ھۆزى سورچى ئەدرىتە قەلەم ناوى (مامە خان) .. بە چەن
 شىتوھىەكى جيا جيا لەم پەرتوگەى بەردەستمان .. باسى
 ئەكرىت .. جارىك بە ئىوى (دىل مامە خان) لە بەشى (C)
 ژمارە (10) E و جارىك بە ئىوى [مامە خان] وەك لە بەشى
 (D) مارە (۸۶) كە تىرەيە كە لە ھۆزى جىرائلى ...
 ھەرۆھاش بە ئىوى [مامە خانلى] یش بەر چاومان ئەكەوت
 وەك تىرەيەك لە ھۆزى سىپىكانلى (B. 9) ... ھەندى لە
 قەشە ئەرمەنىيەكان .. ئەلین گوايە مامە خانلى و ھۆزەكانى
 (N.9A) .. بە ئەزاد ئەرمەنى بوون بەلام لە پاشا بوون بە
 موسلمانو لە ئىتو ھۆزە كوردەكاندا ... توانەوہ .. منىش
 ئەلیم .. واتە (مارك سايكس ئەلن - وەرگىز) لەوانەيە ..
 ئەمانە لە بنەرەتدا .. ھۆزىكى گاورى كۆچەربوون .. كە
 لە دوايىدا .. بە تەواوى تەفرو تونابوون (مامە خان)
 ياخود (مامە گان) .. يان (دىل مامە خان) .. ھىچ خاسىيەتكى
 نەرىتائەيان نىە .. كە جىئى سەرنج بىن .

۲۷ - بالىكى - بالەكى [Baliki]

ژمارەى خىزانەكانيان .. نازانم .. ھۆزىكى سەرسنورە
 .. كە مەن ھىچم لە بارەيانەوہ دەست نەكەوتووە ... ھەرچەندە
 ئەمانە ھەنو لەسەر سەنوردان ئەژىن .. بەلام لەوانەيە
 پەيوەندىەكيان لەگەل بالىكانەكانى .. ژمارە (۸۱)ى
 بەشى (D) و بالياكانلى ژمارە (۱۵) بەشى (E) دا ھەبىن .

له گهل ئهوه شدا .. چونكه ... باليكايه كاني ژماره (٨١)
 زازان ، .. بهر اي من .. مهه له ي ئه و په يوه ندياته .. رتيان
 تيج ناچين .

٣٨ - پيراستيني [Pirastini]

(١١٠٠) خيژان ... كورد ي به بهن .. له دنج ي بچوكي
 خجیلانه دا . نيسته جين .. زور له خوشناوه كاني ژماره (٢١) ي
 بهشي (A) نه چن

٢٩ - زمزان [Zemzan]

ژماره ي خيژانه كانيان نه زانراوه

٣٠ - به ديلي [Badeli]

هوزيكي كورد ي سوت ي گچكه يه .. كه له ناوچه ي
 رواندوز نيسته جيره . ئه مانه ئه لين - ئيمه - هيچ جوړه
 په يوه نديه كيان له گهل به ديلي به كاني ژماره (ID) بهشي (E)
 دا ئيمه .

٣٠ (١) - شيروان [Shirwan]

هوزيكي كورد ي نيسته جيره .. ئازاو چه له نكن ..
 ناوي ئهم خيله له ناوي ناوچه كه يانه وه .. وه رگيراوه ..
 ژماره يان (١٨٠٠) خيژانه .. پيشه سازو ده ست په نكين و ميوان
 په روه رن .

(۳۰۰۰) خیزاتیک نهین .. هوزیککی کوچهری ههره
 گهوریه که لهههندی شوین و ناوچه‌دا په‌رتو بلاون ..
 به‌شیکیان له ده‌ورو به‌ری نه‌رزرومدا نیسته‌جین و .. به‌شیکیان
 له ناوچه‌ی (وان) به‌لام به‌شه ههره گهوره‌کیان له ده‌ورو به‌ری
 شاری (موسل) دا نه‌ژین .. ژنه‌کانی هم هۆزه .. زۆر ئازاو
 پیاو ئاساین .. له وه‌رزی .. پایزدا ... له ده‌روده‌شت‌دا
 نه‌میننه‌وه ... هه‌ندی له‌م هرکیانه .. خهریکی ئاژه‌لدارین و
 هه‌ندی تریشیان خهریکی بازرگانی نه‌سپن .. نه‌مانه
 به‌شیوه‌یه‌کی گشتی .. له کۆمه‌لگای بچووک .. بچووکدا ..
 نه‌ژین تیره‌کانی هم خه‌یله به‌م شتیه‌یه‌ی لای خواریوه‌ن ..
 ۱ - میندان (Mendan) [مه‌ندان] :- هم ناوه .. جاریککی
 دیش وه‌ک تیره‌یه‌ک .. له خه‌یلی میلی .. پش چاومان نه‌که‌وی
 که له سه‌رووی میزوبویتی‌م‌یادا ... نیسته‌جین .. ب‌روانه
 ژماره (16) (C) ی به‌شی .

۲ - زیرهاتی (ژیرهاتی) (Zerhati) .. له ده‌ورو به‌ری
 ده‌ریاچه‌ی (وان) دا هم تیره .. هرکی به‌خهریکی هاتووچوو
 کپین و فروشتن .

۳ - زیدان (Zeydan) :- چەن جارێک ناوی ئەم
 تیره‌یه دووپات نه‌یته‌وه .. جارێک وه‌ک تیره‌یه‌ک له هۆزی
 پینسیانشیلی مه‌زن (ژماره (۷۳) ی به‌شی A) و جارێک وه‌ک

تیریهك له هۆزی (مۆيكان) بهشی (B) ژماره (۲۰) . A)

۴ - حاجی (Hajji) : (۲۰۰) خیزاتیك ئەبن تیریهك
له هۆزی هەركی ۰۰ ئەم تیریه ۰۰ بهشە نیشتەجێ کە
هەركی بەگانه ۰۰۰ کە له چەقی ئەو شوێنە کە له ژماره (۳۲) دا
دەستیان کراوه نیشتە جێیه .

۳۳ - بەرادۆست (Baradost) : (۱۵۰۰) خیزاتیك ئەبن .

• ئەم هۆزه ناوی له ناوی پرووباری بەرادۆست وەهگیراوه .

۳۴ - بەرادۆست (33.A)

(۶۵۰) خیزاتیك ئەبن ۰۰ هەر له هەمان پرووبار ۰۰ واتە

پرووباری بەرادۆست . ناوهکە وەرگرتوو .

۳۴ - بەرزان [Berzan]

(۷۵۰) خیزاتیك ئەبن . ناوی ئەم هۆزه له ناوی ئاوچەکەوه

وەهگیراوه کەپێی ئەلین [بەرزان] ۰۰ بەوه ئاوبانگیان هەیه
کە جەنگاوهرن ۰۰ هەروەهاش بەو خیزانه ئاینهش کەپێی
ئەلین ۰۰ خیزانی شیخان .

۳۵ - نیروا [Nirva]

(۸۰۰) خیزاتیك ئەبن ۰۰ نیشتەچێن .

۳۶ - رێکان [Reikan]

(۸۰۰) خیزاتیك ئەبن ۰۰ نیشتەجێن

۳۷ - ژېبار

(۱۰۰۰) خېزائېك ئەبن ۰۰۰ ھۆزېكى كوردى نېشته چې يەلە
 ناوچەى ژېبار برىتېرە لە (۳۰) گوند ۰۰ لەم ھۆزەدا
 جوتيارى باش ، بەناى چاك ، پېشە سازى كارامە
 رەزەوانى بەتوانا بەدى ئەكرىت ۰ ئەمانە زۆر مېوان پەرورەرنو
 لەگەل غەرباندا گەلى باشن ۰۰ ھەرچەندە لە ناو خۆياندا ۰۰
 ھېندە كۆك نېن ۰۰ سەر خېلەكانيان لە ناو قەلاى گېجكە ۰۰
 گېجكەدا ئەزېن ۰۰۰ رۆلە كانى ئەم ھۆزە ئازاو جەنگاوەرن ۰۰
 ھەر لە مېژەو ۰۰ ناكۆكن لەگەل ھۆزى ژمارە (۳۴) ى

بەشى (A)

۳۸ - ئاشاغى [Ashaghi]

ھېچ زانيارىكم لە بارەى ئەم ھۆزە كوردە نېرە ۰

۳۹ - حەسېنە [Hasseina]

خېلىكى گېجكەى پەرتو بلاو ۰۰ ھەندېكان كۆچەرنو
 ئەوانى ترېان لە چەن دېتكەدا لە دەوروپشتى شارى (موسل)دا
 نېشته چېن ۰

۴۰ - مزورى [Misuri]

ھۆزىكى كوردى نېشته چېرە ۰۰ ژمارەيان (۱۲۰)
 خېزائېك ئەبن ۰

۴۱ - دۆسكى [Doshki]

(۵۰۰) خېزائېك ئەبن ۰۰ لە شارى (دھوك)دا نېشته چېن

دیاره ۰۰ ئەمانە بەشیکن لە ھۆزی ژمارە (۴۱) (ا)

۱۴۱ - دوستکی [Doshki]

دوو ھزار خێزاتیک ئەبن ۰۰ پیشە سازو جوتیارن لە
دەوربەری گیافر (Giaver)

۴۲ - جەلالی [Jellali]

بە کۆچەرو نیشتەجێ ۰۰ ژمارەیان ئەگاتە نزیکەی چوار
ھزار خێزان ۰۰ کە لە دەوربەری ئامادەو ۰۰ نیشتەجێن .
ناوی ئەم ھۆزە جارێکی تریش لە بەشی (B) ژمارە (۱۴) دا
دوو پات ئەیتەو ۰۰۰ بەشی دوو مەیش وەک دیارە ۰۰ لە
ناوچەی ئامادەو ۰۰ بۆ ئەم شوێنە کۆچ یان کردووە ئەو
پاستیش بۆ لام مەعلوم نە بەتەواوی کە ھۆزی جیلی کاللی
ژمارە (۱۲) ی بەشی (B) تیرە یەکن لە ھۆزی جەلالی یان
نە ۰۰ ؟

۴۳ - کۆھان [kolian]

ژمارەیان تەنھا ھەفتا خێزانە ۰۰ کۆچەرن لە وانەشە
تیرە یەکن بن لە خێلێک کە من ھیچ لە بارەیانەو نازانم .

۴۴ - دێری [Dore]

ژمارەیان (۸۰۰) خێزانە ۰

۴۵ - بەروارى [Berwari]

ژمارەيان (۶۰۰) خێزانە ۰۰ ھوزىكى نىشتەجېنە ۰

۴۶ - شىخان [Shykhan]

ئىزدىن ياخود شەيتان پەرستىن ۰۰۰ ژمارەيان نەزانراو ۰۰
نېمچە كۆچەرن ۰۰ ئەم ھۆزانە ۰ لە نرىك مەرقەدى (شىخ
عادى) ھو ۰۰ نىشتەجېن ۰۰ كە مەلبەندى ئاينى ئىزدىكەكانو
پايتەختى سەرەكى تايفە ئاينە كەيانە ۰۰۰ ھەروەھاش سەرخىلى
ھۆزەكەش لە ھەمان شوئىن دا جىگىرە ۰۰ ھەرچەندەو بە پىنى
زانبارىم سەرخىللە كەيان بە شىوئەكەكى نەئىتى ئەجولەنەو ۰۰ لە
ناو عوسمانىيەكاندا ۰۰ ئەم ھۆزە ۰۰ ناو كەكى لە ناوى شىخ
عادى وەرگرتو ۰۰ لەو ناچى كە ھەج جۆرە ۰ پەيوەندىكە
ھەبىن لە تىوان ئەمانو ئىزدىكەكانى (ژەنگار) دا ھەبى ۰۰ بىجگە
لە پەيوەندىكە ئاينەكەيان ۰۰ پروانە بەشى (۲) ى ژمارە (۱۹) ۰

۴۷ - رەشكان [Reshkan]

ژمارەيان نەزانراو ۰۰ ئەلەن ھىندىكىان ئىزدىن ۰

۴۸ - ھەوئىرى [Haweri]

ئىزدىن ياخود شەيتان پەرستىن ۰ ژمارەيان (۳۰۰)
خېزانە ۰۰ ئەتوانم بلىم ئەمانە جۆرە پەيوەندىكەيان لەگەل ھۆزى
(ھوقىركە) ى ژمارە (۱۵) ى بەشى (۲) ھەيە ۰

۴۹ - سىپىرتى [Spirti]

(۷۰) خېزائىك ئەبن ۰۰ كۆچەرن ۰۰ كە لە نرىك

خټو ته کانيان ټيټه پريم ... ناوه که يان دامج .. نه وهی پراستی پي
ماوهی نه وهی نه بو له وه زیاترم ده ست بکه وی له باره ی نه م
هؤزه کورده .

۵۰ - میران [Miran]

هه زار خټزائیک نه بن .. هؤزیکي ئاژه لداره . له وه رزی
به مار له جزیره وه بؤ ناوچه ی دهریاچه ی وان سه ر نه که ونو له
سه رته تاي پایژدا بؤ شوتنه واری نه سلن خویان نه گه پښه وه نه و
هؤزه به وه به دناوه .. که دزو جه رده و پیاو کوژی زوره .. به لام
نه وهی جی سهرنجو سهر سورمانه نه وهیه .. که نه مانه
زور له گه ل گه پښه نه وروپاییه کاندانهرم و باشن نه گه رجیش
به پیچه وانه وه .. له گه ل موسلمانان کاندان .. په فتار نه کښ ..
وادی خوی نه مانه له گه ل .. گویانه کاندان ... ناریک بوون .

۵۱ - حسينا [Hassina]

(۵۰۰) خټزائیکن .. پيم وایه .. نه مانه په یوه نديان به
هؤزی (حسینا) ی ژماره (۳۹) به شی (A) وه نی نه .

۵۲ - سیندی [Sindhi]

ژماره ی گشتی نه م هؤزه نه گاته زیاتر له (۱۵۰۰)
خټزان . نه م هؤزه .. هؤزیکي ټيکه له له فله و موسلمان ..
هه رچه نده .. فله کانيان ژماره یان زور که مه هؤزه که بریږي
له دوو تیره نه

۱ - سلوبي که (۶۰۰) خټزانه

۲ - گوللی که (۳۰) خیزاله .

۵۳ - گویان [Goyar]

(۱۴۰۰) خیزانن ، ئەمە ھۆزىكى گەورەو بەھیزە زياتەر
لە ئىومىيان ئىشتەجىن و بەشەكەى دىان نىمچەكۆچەرە . . ئەم
ھۆزە برىتىيە لە چەن تىرمەكە كە من ناويان نازانم ژمارەيكە
(زازا) شيان لەگەلدا ئەژىن . . . كە ئەتوانىن شىك لە بارەيانەو
بزانىن لە بەشى (B) دا . ئەم ھۆزە . . . سەربەست و
ئازايە . . وادى خۆى . . ئەمانە (مىصطفى پاشاى مىران) يان
كوشت لەو شەرىكى كە بەرپابوو لە ئىو ھۆزى مىران و گویان
لە سالى ۱۸۹۹ دا . شاينى باسشە . . كە (مىصطفى پاشا)
سەرخىلىكى مەزنى ھۆزى مىران بوو . .

۵۳ (۱) - شىرناخلى [Shernakli]

تىرمەيكە . . لە ھۆزى گویان كە لە ناوچەى (شىرناخ)
جىگىرە .

۵۴ - داخورى [Dakhori]

ژمارەيكەن لەو كوردە ئىشتەجىيانەى دەوروپشتى . . كە
لەوانەيە . . . لە بنەرەتدا . . ھەر بەشيك بن لە ھۆزى گویان .

۵۵ - شىرىكى [Shiriki]

(۲۰۰) خىزائىك ئەبن . . ھۆزىكى دەولەمەندى
ئىشتەجىيە . . ناوەكەش . . جۆرە پەيوەندىك ئەگەئىن . .
لەگەل ھۆزى (زىرىكانلى) ژمارە (۱۰) ى بەشى (D)

۵۶ - بالاییان [Balian]

(۷۰) خیزانن ۰۰ نیمچه کوچهریکی دهست کورت و پهرت
 بلاون ۰۰ زور له هۆزی (ههرکی) له پرووی باری گوزهرانیانهوه
 ۰۰ واته هۆزی ژماره (۳۲) ی بهشی (A)

۵۷ - ئایرو [Eiru]

(۱۰۰) خیزانن

۵۸ - ئاتمانیکان [Atmanikan]

(۵) هزار ۰ خیزانن ۰۰۰۰ هۆزیککی کوچهری پۆشته
 بهرداغه له ییوان ۰۰۰ (بهتلیس) و (بۆتان) که مهلبه ندیانه
 هاتوچۆئه کهن ۰۰ له جل و بهرگدا ۰۰ له (ههرکی) یه کانی ژماره
 (۳۲) بهشی (A) ئه چن ۰۰۰ ئه مانه که متر ئه سپ به کار ئه هیتن
 وهك له هۆزه کانی تر ۰۰ وهرزی هاوین له دهشتایه کانی (موش)
 بههر ئه بهن ۰

۵۹ - سیلوکان [Silukan]

(۹۰۰) خیزانن ۰۰ جوتیارو کوچهرن ۰۰ ههروهك
 ئاتمانیکان ۰۰۰ وهرزی هاوین له دهشتایه کانی (موش) بههر
 ئه بهن ۰

۶۰ - کیچیان [Kichian]

(۱۵۰) خیزانن ئه بن ۰۰ کوچهرن

۶۱ - ئالیکانلی [Alikanli]

(۱۵۰) خیزانن ئه بن ۰۰۰ کوچهرن ۰۰ پۆلیکی ئه وه ند

٦٧ - بېلى کار [Bellicar]

(١٨٠) خېزان ۰۰۰ ھۆزىكى لىمچە كۆچەرە ئەم ھۆزە ۰۰۰
 ھېچ پەيۋەندىيەكى بە ھۆزى (بېلىكى) ۋ ھۆزى (بېلىكانلى) يەۋە
 نىرە ۰۰۰ ئەمانە ئەلەين گۈايە لە سەر دەستى (خالد ابن الوليد)ى
 ئەصحابە ۰۰ بۈۋنەتە مۇسلمان ۋ ھەر ئەۋىش بۈۋە كە لە بت
 پەرسى رىزگارى كردن .

٦٨ - خانى [Khani]

(١٨٠) خېزان ۰۰ لە دەۋرۈپشتى (قوشاب) ۋ ھېچكىرەن

٦٩ - تاكۇلى [Takuli]

(٤٥٠) خېزان ۰۰ لەۋە ئەچىن ئەم ھۆزە تىرەيەك بىن لە
 ھۆزى (زىلانلى) ۰۰ ئەمانە سەد سال لەمەۋبەر لە ئەرز رۆمەۋە
 ۰۰ ھاتونەتە ئەم ناۋچەيە ۰۰ بەسەرۈ سىماۋ رۈۋالەت ۰۰۰ لە
 بېلىكانلى بەكان ئەچىن ۰۰۰ كە لە سەرۋى دەرياچەي (ۋان) ۋە ۰۰۰
 جىگىر بۈۋن ھەرۋەك ئەۋانىش لاۋازو كەم دەرامەت ۋ كەم
 تەندۈرۈستىن .

۷۰ - ۰۰۰۰۰

خېزانە كانيان ؟ ۰۰۰ لەبەر رۈۋداۋىكى ناۋاسايى ناۋى ئەم
 ھۆزەم لىن ۋن بۈۋ بۆيە مىش ئەم ژمارەيە بە بۆشى ئەھلىمەۋە
 بە ھىۋاي ئەۋەي كە پۆۋى لە پۆۋان بگەرتمەۋە بۆئە ھەرتمەۋ
 سەر لەنۈي ناۋە كەيم دەست كەۋىتتەۋە .

۷۱ - شكاك [Sheknak]

ژماره‌ی خیزان : (۶) هزار خیزان .. هۆزیکى ماودارو
گرنگه ئهرمه‌نى به کانی ههرمه که ... بهم هۆزه ئه‌لتین (په‌قه‌ند)
ته‌ها سى مانگ ئه‌مانه له خیتوت و ده‌واردا .. ئه‌میتنه‌وه .. جاله
به‌ر ئه‌وه ئه‌توانین به‌ نیشه‌جیان بده‌ینه قه‌له‌م .

ئه‌مانه‌ی لای خواره‌وه .. تیره‌کانى ئهم هۆزن ..
هه‌رچه‌نده من له‌و پروایه‌دام که .. ئه‌مانه زیاتر ... کۆمه‌لیکی
رایارى کۆن که هاوپه‌یمانى یه‌ك بوون . نه‌ك له‌ پێی
خزمایه‌تی و خۆینه‌وه .. تیکه‌لاون .

ا - شیکه‌فتى [Sheldfti]

(۱۳۰۰) خیزان به‌ته‌واوی نیشه‌جین .

ب - موکرى [Mukeri]

(۱۲۰۰) خیزان .. به‌ته‌واوی نیشه‌جین ... ئه‌وه‌ش
بلاوه .. که ئه‌مانه له‌ بنه‌ره‌تدا له‌ ئیرانه‌وه .. هاتوئه‌ته‌ ناوچه‌که‌و
(۵۰) سال له‌مه‌وبه‌ر بونه‌ته‌ دوو به‌شه‌وه .. یه‌کیکیان له
(نوردوس) (Nowrdos) جی گیر بووه‌و ئه‌وی تریان له
ناوچه‌ی قوشاب .

ج - شیعیلی [Shevoli]

ژماره‌ی خیزان : نه‌زالراوه ... ئهم تیره‌یه جارىکى دیش
له‌ ده‌وروپشتی (ئیسکیلیپ) دا خه‌ ئه‌یتنه‌وه .. له‌و پروایه‌دام که

ئەمانە لەزەمانى سولتان سلیم .. بەزۆر ... بەرەۋە .. ئەم
شۆینە رامالراون •

۱ - بوتان : ژمارەیان نازانم •

ھ - شیفیلی ؟ ژمارەى خیزان ؟

و - شكاك : (۱۰۰۰) خیزائىك ئەبن .. ئەمانە لقی باشورى

ھۆزى .. شكاکن کۆچەرىكى تەواون •

۷۲ - زیرزان [Zerzan]

(۱۰۰۰) خیزان •

۷۳ - پىيانىشیلی [Pinianishili]

(۱۲۰۰) خیزان • ھۆزىكى گەرەپە .. كە

سەرۆكايەتى يەكیتی ئەم ھۆزانەى خوارەوۋە ئەكات .. لەوانەشە

نەختى ستم بى بەووردى دەستیشانى شۆینەوارى ئەم ھۆزە

بكرىت چونكە من ھەر ئەوۋەندە ئەزانم كە ئەمانە لەدەوروپشتى

ھۆزە سەرەكى يەكەن .. كە ژمارەى (۷۳) يە ئەژىن ..

يەكیتیەكەش بریتى يە لەمانەى لای خوارەوۋە •

۱ - زیدان (Zoydan) .. ھەندى لەم ھۆزە لەگەل

ھۆزى [مودىكى] ى ژمارە (۲۰ E) .. ئەژىن .. ھەرەوہا •

بەھەمان ناو تیر يەك لەناو ھەركى يە كالدا بەدى ئەكەين •

ب - باركوشان (Barkoshan)

ژمارەى خیزان .. ئەزانراوہ •

ج - کینار بیروش (Kinarberosh)

د - سوراتاوان [Suratawan]

ه - یلیجان (Billijan)

و - جیللی (Jelli) .. لهو باوه ریم که ئەم لقینکه له

هۆزی ژماره (۱۲) ی بەشی (F)

ز - جیویجی (Gewili)

خیزان ؟ .. لهوانه به .. ئەم هۆزه لقینک بێ له هۆزی

(۱۲) ی بەشی

ح - شیفلان (Shevelan) .. دیاره ئەم هۆزه بەشیکه

له (71.C) (71.E) بەشی E

ط - موسانان (Musanan)

بۆ ئەوهی زیاتر له بارهی ئەم هۆزه بزانی ئەبێ سهیری

هۆزی ژماره (۱۲) ی بەشی (B) بکهین .

۷۳ - پنیانشیلی بچووک

(۵۰۰) خیزان .. دیاره ئەمانه له هۆزی ژماره (۷۳) دوور

خراونه تهوه .. ئەمانه - وهك بیان پراگه یاندم وادی خۆی

به کرده ویه کی ناله بار تاوانبار کراون .. بهلام ئیستش ..

مازانم ئەو تاوانه چی بوو .

۷۴ - کیشران [Givran]

ژماره ی خیزان :- نه زانراوه ئەمه هۆزیکه گچکه به

۷۵ - شەمسىكى [Shemsiki]

(۹۰۰) خىزان ۰۰ ھۆزىكى رىڭ ويىڭن ۰۰ ماوئەيەك
 كۆچەربوون بەلام ئىستە ئىشتەجىيە ۰۰ ئاڭاكانيان خۇيان
 بەئەرب ئەزاد دادەتەن و بەچاوتكى سوکەو سەيرى ئەندامانى
 خىلەكەيان ئەكەن ۰۰ بەھەر حال ۰۰ ئەندامانى ئەم خىلە نابوت و
 بودەلەن بەلام ئاڭاكانيان ۰۰ شۆخ و شەنگ و جوانخاس و رىڭ و
 يىڭن .

۷۶ - ھەرتوشى

ھۆزىكى كوردى ئىجگار گرنگە ۰۰ مە ئەمە لىرەدا ئەلیم
 وئەبى پۆزىڭ لە پۆزان ئەم راستىيە زانستیانە سەللىرى
 كەوا ئەم ھۆزە ۰۰ ئەو ئەلقە وۆنەيە ۰۰ كەوا كوردى عىراق بە
 كوردى ناوچەي ئەرمىنيا ۰۰ ئەبەسىتەو بەشە كۆچەرەكەي ئەم
 ھۆزە ۰۰ بەو بەدناپووە كە جەردەو پياو كۆزى زۆرە .

ھەرچەندە . لە پووى بارى گوزەران و سىماو پوالتى
 گشتىيەو لە ھۆزى (ھەركى) ئەچن ۰۰ بەلام ھەرتوشىيەكان
 لە ھەركىيەكان دەولەمەندترن .

تيرەكانى ئەم ھۆزە ۰۰ ئەمانەي لای خوارەوون .

۱ - ئىزدیان (Isidian) ژمارەي خىزان ۰۰ نەزانراو .

ئەلین ئەمانە ئىزدین ۰۰ ھېچ ھەلەيەكیش لەناوەكە نىيە .

ب - میرزگی (Merzigi) (۹۰۰) خیزان ۰۰ له
دوروپشتی ۰ (باش قهلا) نیشتهجین ۰

ج - مامپریش (Mamerish) : (۲۰۰) خیزان ۰۰
نیشتهجین ۰۰ لهو باوهپردام ۰۰ که ئەمانیش ئیزدین ۰۰ بهلام
سەر به (هۆزی هەرتوش) بن ۰

د - مامید (Mamed) : (۲۰۰) خیزان ۰۰ لهو باوهپردام
۰۰ که ئەم تیرەیهی هۆزی (هەرتوشی) نیشتهجیه ۰

ه - ئالان (Alan) ژمارەیی خیزان ۰۰ ئەزانراوه ۰۰
و - بیروز (Beroz) : (۶۰) خیزان ۰۰ ئەمانە توتن
چینه ریکی هەر (بەئاوبانگ) ن لەسەرانی سەری ناوچه که ۰

ز - جیریکی (Jiriki) ژمارەیی خیزان ۰۰۰ ئەزانراوه ۰۰
ح - شیدان (Shid an) ژمارەیی خیزان ۰۰ ئەزانراوه ۰
ط - مامخور (Mamkhor) : (۴۰۰) خیزان ۰۰
کوچەرن ، جەنگارەرو ئازاشن ۰

ی - خاویستان (Khawistan) : ژمارەیی خیزان
۰۰ ئەزانراوه ۰

ک - شەرافان (Sharatan) : (۳) هەزار خیزان ۰۰
ئەم تیرەیه گەورەترین تیرەیی هۆزی هەرتوشی ۰۰ که له
وەرزی بەهارددا ئەگەنه ۰۰ خوارووی ۰۰ ناوچهی (ئاکرتی) ۰

ل - مامەدان (Mamadan) : (۲۰۰) خێزائیک ئەبن .

لەو پڕوایەم . . . کە ئەمانە نیشتەجێن هەرچەندە هەندیکیشیان .
ناو بەناو . . . ئەچنە خوارەو . . . تا دەوروپشتی شاخی (بێخێر)
کرد لە نزیک شاروچکە (زاخۆ) یە .

م - گافدان (Gavdan) : (۳۰۰) خێزانن . . . کۆچەرن

. . . بەلام زۆر بەو بەوانان کە دزو جەردەو ناشارستانیان زۆرە
. . . ئەگەرچیش . . . خەریکی ئەسپ بەخێوکردن ، لەوەرزى
بەهار لە دەورووبەری (زاخۆ) دا . . . خێوەت هەلەدەن .

ص زیدک (Zedek) : کۆچەرن .

ع - زیکفی (Zekfi) : (۱۵۰) خێزانن . . . کۆچەرن

ئارەلدارن .

ف - هافجان (Hafjan) : (۹۰۰) خێزانی کۆچەرن

هۆزه كانى بەشى دووهم

۱ - موسيك [Musik]

غارەى خىزان : نەزائراوہ *

ئەگەرچى ۰۰ ناوى ئەم ھۆزە زۆر جار لە لیستەى ھۆزەکانى
ئاوچەگە ھاووە ۰۰ ئەو لیستەىەى ۰۰ کە گەریدە پێشووەکانى
ئاوچە ۰۰ ئامادەیان کردووە ۰ بەلام من نەتوانى شتى ئەوتو
ۆدەنت بەیتم لە بارەیانەوہ ۰۰ لەگەل ئەوہشدا ۰۰ ینگەم
بەخۆم ئەدا ۰۰ لەبیریان بکەم ۰۰ چونکە مێژوونوسی کەلدانى
ئانراو ۰۰ (توما میردسى) باسى کردوون بە ھەرچا ۰۰
(گوندیک)یش ھەيە لە (موتیکان) ۰۰ بەناوى (موسیک) ھوہ ۰۰۰۰
تەنانەت کوردەکانى موتیک ئەم ناوہ بەکار ھاتین وەك
رێنخراوێكى ھۆزایەتى *

۲ - پینجى نان [Penjnan]

(۵۰۰) خىزانى ۰۰ ناوبانگیان وەك جەنگاوہرو ئازا

بەیدا کردوہ ۰ ئەلین ھەندیکیان ئیزدین ۰

۳ - کیکول [Keskol]

ژماره یان .. نازانم .. من دلنیا نیم ته نانه ت له بوولی هم
هۆزه .. په ننگه همه ناوېکی شاره وانی په (محلي) بو به نیک
له هۆزی پینچیان .

۴ - پوران [Pouran]

(۲۰۰) خیزان .. نیمچه کوچهرین .. نازه لدارو خهریکی
ئیشو کاری کشت وکالن .

۵ - شیخ دودانلی [Shaykhodanli]

(۲۰۰) خیزان . له لام معلوم نیه گهر نه مانه کوچهر
بن .. یانیشته جی ... چونکه خه لیکن بڼ ژماره له
دهورو پستی هم هۆزه وه .. هیه که هیچ جۆره په یوه ندیه کیان
به هۆزایه تی یوه نیه ... سهرباری نه موش هندی هوی
دیش هیه .. که ږنگه ی نه ومان لی نه گری .. زانیاری یه کی
زور به چنگ بڼن له باره ی هم هۆزانه .. نه ووش ..
حه زنه کردنی کوردانی ناوچه که یه .. له وه درختن و ده رپړنی
زانیاری له باره ی ناوی هۆزه کانیان و خاسیه ته تاییه تی یه کانی
خویانه وه . په ننگه نه موش په یوه ندی به بارو زرووفی ناوچه که
به گستی یوه هیه .. ناوی هم هۆزه زوره نریکه له ناوی
هۆزان دودتری (Duder) و دودیکانلی .

۶ - بیرکان [Berkan]

(۵۰۰) خیزان .. وهرزی زستان له دیار به کر نه به ته سهر
هاوین له نریکی (سمیرت) . ته لڼن نه مانه به ږمچه له که نه چنه وه
سهر باغرانونینه کان (Bagratunians) . قه شعی

ئەرمەنەكان .. زۆر سوورە لە سەر ئەم رايەو بەدنيايەكى
 تەواوە باسى لىوہ ئەكات . ناوى (يەكى ران) ى ژمارە (16 H)
 بەشى (C) لە ئىو ئىزدیەكانى سنجاردا .. یتە
 پىشچاومانەوہ .. ئەو ئىزدیانەى سنجار ئەلین يەكى رانەكان
 لە شویتىك كە ئەكەوتە باکورى پروبارى (دیجلە) وە ..
 ھاتنەتە (سنجار) و تیدا جیگیربوون .

۷ - ریش کوتانلی [Reshotanli]

(۵۰۰) خێزان ، كۆچەرن ، پۆشدینی بەكانیش .. زۆر
 جار باسیان لى كراون لە مێژووى (چامىك Chamich)
 كەقەشەيەكى ئەرمەنى ناسراوہ شایەنى باسیش ئەوہیە .. كە
 لە يەك چووتىكى نامۆ ھەيە لەئىو ھەردوو ئاودا .

۸ - بەشىرى [Besheri]

ژمارەى خێزان : نەزانراوہ .. ئەمانە لەئىوان سەرت ،
 مەفارقین و دیاربەكردا نیشتەجین .

۹ - تریكان [Tirikan]

(۶۵۰) خێزان . نیشتەجین لە ئىوان فورات و ھانىدا
 (Halni) ھەودالى جلو بەرگى پەنگاوپەلگ و جوانن .
 دولەمەند و پۆشتەو بەرداغ و زیرەكن . زۆر نەرم و ئۆلو كۆك و
 پەفتار باشن لەگەل ئەو كەمایەتى يە ئەرمەنىیە كە لەگەل یاندا
 ئەزى . ئەو ئەرمەنىیانەش ئەلین ئیمە لەگەل كوردان بەك

پهچتهكويهك پهچهويهك پهگزين ههروههاس تهئين تيمه
 كوردى تهرمهنينو له تهرمهنييهكانى تر جياوازين . ههچهنده
 تهم جوړه بيركردنهويه بهدل قهشه تهرمهنييه گهورهكهى
 دياربهكرو تاقمه تايينهكهى نيره بهلام من تهمم له قهشبهكوه
 سهرخيلىكى گاورى تهو ناوچهيهم ييست .

۱۰ - كوزلىچان [Kuzlichavi]

ژمارهى خيزان نهزانراوه . هوزيكي گچكهيه .
 ناوهكش له ناوى ناوچهيهكى شاخاوى تهچي . . كهلهكهوتيه
 ياكورى دياربهكرهوهبه (۸۰) ميليټك دياره تهم هوزه له باشورى
 ههرتبهكهوه بو تهم ناوچهيه . . كوچى كردووه .

۱۱ - زكيري [Zakeri]

ژمارهى خيزان . . نهزانراوه

۱۲ - موسى [Musi]

۱۳ - سارمى [Sarmi]

۴۰۰ خيزان

۱۴ - جهلال [Jellal]

(۱۰۰) خيزان

۱۵ - خهزالى [Khazali]

(۵۰) خيزانه

۱۶ - بدري [Bederi]

ژماره خيزان نهزانراوه

۱۷ - مهلاشیخو [مهلاشی شیکو] [Malashigo]

ژماره‌ی خیزان نه‌زانراوه

۱۸ - بوسیکان [Bosikan]

۱۸۰ خیزان *

۱۹ - کوریان [Kurian]

خیتلانی بوسیکانی ژماره (۱۸) و کوریانی ژماره (۱۹) .
هه‌روه‌هاش لقی له‌خیتلی بوسیکان که ژماره‌ی (۱۵) به .. له
ده‌شتایه‌ی یتوان موشی و کایل جوس‌دا نیسته‌چین .. ئهم
هۆزانه‌هه‌ر له‌میزدا وه‌ک له‌یتوانیاندا باوه .. وادی خۆی
شمشیری له‌ئهرز چه‌قیراوو مانگ و ئه‌ستیره‌یان ئه‌په‌رست ..
ئه‌مه‌ له‌سه‌رده‌می حوکمرانیه‌تی .. پادشایه‌کی گاوردا .. که
ناوی [تافیت] (Tavit) بووه‌و له‌قه‌لای (بوسو) دا
نیسته‌جێ بووه .. دوا‌به‌دوای ئه‌وه‌ شیخ نه‌سه‌رده‌ین ناۆیک که
نیزای خه‌لیفه‌ عه‌باسیه‌کانی به‌غدا بوو بۆ ناوچه‌که .. له‌گه‌ل
هه‌یزیکه‌ی گه‌وره‌دا به‌گژی (تافیت) و سوپاکه‌ی ئه‌چن و له‌پاشدا
ئه‌یگرن و ئه‌ی کوژن .. ئه‌وجا خه‌لکه‌که‌ به‌ ئاینی موسلمانیه‌تی
ئاشنا ئه‌که‌ن و ئالای ئاینه‌ نوێ که به‌سه‌ر تیکرای ناوچه‌که
هه‌ل ئه‌که‌رن .. سێ شازاده‌ له‌گه‌ل نه‌سه‌رده‌ین دا هه‌توبوون
ئه‌وانه‌ش [زه‌کریا ، ساروو موسی] بوون .. هه‌ریه‌ک له‌مانه
کۆمه‌لی موریدو لایه‌نگری له‌گه‌ل خۆی دا هه‌تانبوو ناوچه‌که
... ئه‌و موریدو لایه‌نگیرانه‌ بوونه‌ هۆی پتکه‌تانی هۆزانی

(زیکیری) ژماره (۱۱) و موسی ژماره (۱۲) و (سارمی)
 ژماره (۱۳) .. دواي ټمه .. هۆزانی تر وهك مهلاشیخو
 (مهلاشیگو) ی ژماره (۱۷) و بدیری ژماره (۱۶) و جهلالی ژماره
 (۱۴) بههه مان ریگه داچوونو بوونه هۆی هه لکه نندو راوانانی
 هۆزانی بوسیكانو کوریان بهرهو .. ناوچه شاخاویه کانی
 یاکور ټهوسا ټیکه ل بوون له ری ئی ژنو ژنخوازیه وه له گه ل
 ټهرمه نی به کانی ناوچه که که ئیدیعیای ټه وه ټه که ن گوايه له نه وه ی
 (ناثیت) ی پاشان . دیاره ټهرمه نی به کانی ناوچه که له گه ل ټه وانه ی
 موشی و گونده کانی ده وروپشتی ده ری اچه ی (وان) دا هیچ جوړه
 په یوه ندی و له په کچو ټیک له ټیوانیاندا به دی ناکرئی سه ره پای
 ټه ووش .. مروف ناتوانی له کورده کانی برسیکانو کوریان چ
 له پرووی پرومهتو روخساره وه چ له پرووی جل و بهرگه وه
 جیا یان بکاته وه

به شخ له هۆزی (مهلاشیخو) و (هۆزانی) ژماره (۱۱) و
 (۱۲) و (۱۳) و (۱۴) و (۱۶) خو یان به عه رب نه ژاد داده ټین ..
 ټه گهرجیش عه ربیه کی شکاو ټه زانن وله گه ل په کدی دا پینی ده وین
 که زوړ زوړ له زمانی عه ربی راستینه وه دووره و ټه توانم بلیم
 چهن زمانی ئیتالی له فهره نسی په وه دووره عه ربی به که ی ټه مانیش
 .. له زمانی عه ربی ټه سه له وه دوورو جیا وازه .. به لی ټه وانه ی
 ده وروپشتی (سعیرت) عه ربی ټه زانن .. به لام عه ربی به کان
 گه لی له وه ی ټه مان پاراوتره و له ناوچه ی (نیلو) دا گوندی کی
 مه زن هیه .. ټه که و ټه ده ورو به ری (سعیرت) وه .. شیخ

(نەسرەدین) ناویک هەبە کە ییدیعی ئەوە ئەکات کە ئەمیش ئە
 ئەوی (شیخ نەسرەدین) ئەسڵی بە ٠٠ برازیایەکی ئەم شیخ
 نەسرەدینە پێ راگەیاندم کەوا تاپۆنامەبەکی کۆیان لەلا هەبە
 ئەگەر پێتەو بۆ سەردەمی سولتان (سلیم) و هەر مۆری ئەویش
 پێتەو ٠ پاشای ئەوی سولتان سلیم بەسەر سوپای ئێراندا
 زال بوو لە هەرێمە کە رایانی مالی، ناوچە (تیلو) و گەلی دێی
 بەراوی کە ی بە هۆزی شیخ نەسرەدین بەخشی ٠

ئەم وچەبە ٠٠ واتە (وچەبە شیخ نەسرەدین) خۆیان
 بە ئەوی عباسیەکانی بەغدا ئەزان ٠٠ ئەگەر جیش بە درێزایی
 ئەمەیان لە کوردستان یەك بست دوور نە کەوتنە ئەو
 هیچ شوینیکی کەیان نەبینو ٠٠ جا بۆ ئەوی زیاتر ئەو
 ئیدیعیان بەسپێتن ٠٠ لە نیۆ خۆیاندا بە عەرەبیەکی باش
 ئاخەفتن ئەکەن ٠٠ هەر هەمان برازای (شیخ نەسرەدین) کە
 دیارە خۆتەندەوارێکی چاکە ئەوی پێ ووتم کەوا ئەو خۆی ئەو
 باوەردایە کە هۆزانی ٠ ژمارە (١١) و (١٢) و (١٣) و (١٤) و
 (١٦) و (١٧) هیچ چەشنە پەیوەندیەکیان بە عەرەبەو نەبە وەك
 ئەژاد ٠٠ بەلام کە ئاینی ئیسلام لە ناوچە کە بلابوووە ٠
 ئەمانیش چۆنە ئاینە کەمو ناوی هۆزایەتی خۆیان گۆری فیری
 زمانی عەرەبی بوون و پاشان وایان لێ کرد کە هیچ جۆرە
 پەیوەندیەکی ئەمێنی لە گەل ئەسلە کەیدا ٠

٢٠ - موتیکان (مودیکی) Modeli (Motikan)

ئەمە ناوی ٠٠ ناوچەبەکی شاخواوی نامۆو سەختە لە

باکووری (به تلیس) هوه که به شیویه کی نا مه قسموده بووه به
 عینوانی ئه و کوردانه که له ویدا جی گیرن .. چهند هه ولهم دا
 پشیان بگهم و بچمه ناویانه هوه ... نه متوانی ئه وهی بیهوی ئه و
 شوینانه بینێ ئه بچ به پشیان بروا .. دیاره زۆربهی ئه و
 کوردانهی که له ویدا جیگیرهون .. زازان .. به لام زۆر
 به ئه ده ب و فیطری و کهم دوون و قسه کردن له گه لیاند ئاسان نییه .

من ئهم زانیاریه که مهم له باریانه هوه له هه ندێ له و کوردانهی
 که له ناوچه (موتیکان) دا زیابوون وه رگرت .. ئه مه ی لای
 خواره وهش خێله کانی ئه و ناوچه یه ن :

ا - کیبوران (Keyborar) کوردی زازان

ب - بوبانلی (Bubanly) کوردی زازان

ج - کوسان (Kusan) کوردی زازان

د - روچابا (Ruchaba) کوردی زازان

ه - زیدان (Zeidan) کوردی کرمانجن

و - ایریکلی (Eriqli) هه ندێ جار پشیان ئه لین

خیاترا (Khiatra)

ز - پیرموس (Pirmus) کوردی کرمانجن

هه مو راپۆرته کان ئه وه ئه سه لێن کهوا هۆزی بوبانلی
 کۆترین تیره ی خلی (مودیکی) ن زیدانه کایش وه که له ژماره
 (۳۲) ی به ستی (A) و ژماره (۷۳) ی به شی (A) له م لاو له ولا

پەرىگەو بىلاۋېوونەتەۋە . . ئەگەر ئەو چىروكەي كەوا ئەلەي
 مۇتىكەلەكان وادى خۆي كۆيلەي زازاكان بوون ، راست
 بىكات ئەۋە خۆ ئەو مەسەلەيەمان بۆ ساغ ئەيتتەۋە . . كەوا
 مۇتىكەلەكان وەك پەناھەندە ھاتوولەتە ئەوشوتتە بە تايىت
 ئەگەر زانىمان چەند ئەو ناۋچەيە دژوارو سەختەو رىنگەي ھېچ
 جۆرە سەرگەوتنىك بۆ دوژمانان نارەخسىتت ئەگەر چىش
 سوپايەكى چەكدارى رىكەو پىكىش يىت . ديارە زازاكانى
 مۇتىكان نە موسلمانن و نەفەلەن من لەو باۋەردەدام گەر
 بتواندريت (استكشافىكى) تەواۋى ئەو ناۋچەيە بىكرىت ، ئەۋە
 گەلى زانىارى بە نرخمان ئەكەۋىتە بەر دەست لە بارەي ئەو
 خىلانەۋە . . جگە لەۋەش ناۋچەكە ئەخاتە . بەرتىشك و رەنگە
 زۆر شتمان بۆ پروون بىكاتەۋە .

تەنانەت لە بارەي مېژوۋى ئەرمىنياش ئەگەر چەردەيەكى
 باشى لە فولكورو كەلە پوورو ئەفسانەي ناۋچەكە
 كۆبىكرىتەۋە .

۲۱ - پىن جارى [Pinjary]

(۴۵۰) خىزان . . لە ناۋچەيە ساسوندا (Sasun)

نىشتەجىن و بە كرمانجى دەئاخەش .

۲۲ - سلىشان [Sliyan]

ژمارەي خىزانەكانيان . . نەزانراۋە . . لەوانەشە زازا بن

۲۳ - ئەو كۆمەلە زازايە كە سەر بە ھېچ ھۆزىك نىن . . .

نرىكەي (۱۰۰۰) خىزائىك ئەين ۰۰ لە پال ئەمانىش ژمارەيەكى
 دىش لەم زازايانە ۰۰ پىش چاومان دەكەون ۰۰ كە ئەوانىش
 بەر بە هيچ لايەك نىن و لە پاشا گەردانىيەكى تەواودا ئەزىن ۰۰
 ئەگەرچىش زۆر دل رەق نىن و خەز لە تاوانكردن ناكەن بەلام
 لەگەل ئەوئەشدا لەو ناچى ۰۰ بايەختكى ئەو تو بە زىانى ۰
 مەوژ بدون ۰۰ ئەمانە بە ئەوپەرى راستەو خۆيەو ئەلەين ئىمە
 وەك دىندەكانى ناو دارستانەكان ئەزىن ۰۰ ئەمەش خەتاي ئىمە
 نىيە ۰۰ سەرە راى ئەمەش ۰۰ ئەمانە لەو ناچى كە پروايان بە
 هيچ ئائىتەك ھەبى ۰۰ وەك نمونەيەك بۆراستەوخۆيى ئەم خەلكە
 ۰۰ مەن ئەم راستىيەئە خەمە پىش چاوى خوتنەرى بەرئەو ۰
 ئەلەيم ۰۰ ئەوانەي چوئە پىزى سوپاوەو خەمەتيان لە سوپادا
 كرد ۰۰ بە جارى گۆرانو بوونە مۇسلمانىكى تەواوو لە
 خواترس و بە چاوى شەرم و پەشيمانىيەو سەبرى پابوردووە
 بەرەللاكەيان ئەكەن ۰۰۰ ديارە ئەمانە زانىاريەكى ئەوتۆيان
 لە بارەي رىخراوى ھۆزايەتيەو نىيە ۰۰ ھەرۈەھاش ئەمانە
 بەزاري زازا ئاخەفتن ئەكەن و وەك زانىم زۆرەيان پالەو جوتيارى
 ھەزارو دەست كورتىن ۰ زازاكان ۰ بە شىوئەيەكى گشتى بالا
 كورتىن و بە دەنگىكى بەرزو ئاساز لەگەل يەكدا ئەدۆين بەلام زۆر
 بە ئەدەبن و لەگەل غەرىدا زۆر باشن ۰ مەن لەو پروايەدام ۰۰
 كە ئەم خىلە وچەي مىللەتتىكى فېطرى چايىن وەك (بەلىس)
 تەنھا جارىك بە خەمەتي ئەو زازايانە گەشتووم ئەوئەش لە
 دەشتايەكانى دەورووبەرى (سېفريك) دا ۰۰ كە ژمارەيەك لە
 ئەمان لەگەل قەرەچەكاندا دراوسىن ۰

۲۴ - كيدەك [Kedak]

(۶۰۰) خىزائىك ئەبن • لە خوارووى پىرادا (Pira)

كە ئەكەۋىتە سەر (Veshinsaghi) مەۋە نىشتە جىن •

۲۵ - ئاشمى شارت [Ashmishart]

(۵۰۰) خىزائىك ئەبن • زازاۋ شىمەن

۲۶ - كولېن [Kulbin]

ۋمارەيان •• نازانم ؟

۲۷ - گەروس [Carus]

ۋمارەي خىزان نەزانراۋە •• يىچگە لە ناۋەكەي ئەم ھۆزە

•• ھىچى دى لە بارەيانەۋەم دەست نەكەوت • بەھەر حال، ئىيرايىم

پاشا ناۋەكەيانى دامى •• [رەنگە مەبەستى لە ئىيرايىم باشاي

مىللى بى - ح • آ • ج] •

۲۸ - سىنان [Siman]

ۋمارەيان نەزانراۋە •• زازان

۲۹ - ئىليا (عىليا)

ۋمارەي خىزان نەزانراۋە •• كۆچەرن • بەرياردان لەسەر

ئەۋەي كە ئەمانە زازانيان كوردى كرمانجىن •• ستەمە •

۳۰ - بەھىرماز [Behirmas]

۵۰۰ خىزان •• زازان و شىمەن

۳۱ - دەرسىملى [Dersimli]

ئەو كوردانەي كە لە دەرسىم ۰۰ چگە لە ھۆزانی ژمارە
 بەشى (31 C) شاواك ۰۰ لەو ئەچى كە سەراپاي (B)
 ھۆزەكانى دەرسىم خوا پەرست نەبن ۰۰۰ ھەرچەندە خۆيان پە
 (شیعە) دادەتێن ۰۰ ئەشتوانم بە دنیایەكى تەواو و ئەو بەلێم
 كە ۰۰ ئەو ئاینەي ئەمان پەرەوى ئەكەن بریتى بە لە كۆمەلى
 باوەرى نامۆي تىكەل و پىكەل ۰۰ كە ئاوتتەيەكى تەواو لە تىوان
 جادوو سروشت پەرستى ۰۰ كە دىسانەو ۰۰ بەرەو جادەي خوا
 نەپەرستى ئەيانبات ۰۰ يەكئى لەو دەرسیمانە پىي و تەم :-

مەن ۰۰ خوا ناپەرستم ۰۰ پارچە ۰۰ چۆن ئەتوانم ھەمو
 پەرستى ۰۰ بە ھەر حال ئەمانە ۰۰ موسلمانى شیعەن بەلام لە
 چوارچێوەيەكى (خارجى يانە) ۰۰ ھەمیشە بە ئىمامى (عەلى)
 سۆتند ئەخۆن و پى ئەلێن مەزتەرىن پىغەمبەر پەنگە - وەك پىم
 وایە - ئەو شتە زياتر ئەكەن بۆ ئەوێ دلى سونەكانى پى
 پەنجێن .

لە نێو ئەو دەرسیمانە دزو درۆزن و جەردەو رینگرو پیاو
 كوژ زۆرن ۰۰ ھەر چەندە لە ئازایەتیاں فرە دلیا نیم چونكە
 لەو ئەچى بە بچوكتەرىن ھىز ئەتوانم سەر كوت بكرێن .
 لەو دەشتەي تەنیشتى دەرسىم ۰۰ چەن ھۆزێك ھەن كە لە
 سێبەرى رۆژىيەكى دەرەبەگى دا ئەژێن ئەو بەگزا دانەش بە نوركى
 قەسە ئەكەن و ژەكالىاں پەچەو عەبا لەسەر ئەكەن .

۱ - میلان (Milan)

ئەم ھۆزە داىكى پەسەنى ئەو يەكیتى يەمەزەنەيەكە بە

یە کیتی ھۆزانی میلی مەشھورەو لە باکووری (وادی الرافدین) ھوہ
 جێ گیرە کە لە کەل یە کەیدا .. تاوہ کو ئیتەش بە پە یوہ لدی یێکی
 ھەرە فوول ئە یان بە ستیتەوہ .. جا بۆ لہوہی ھەلدی لہ
 تاپەتەکانی ئەم ھۆزەو ئەم ئەفسانە یە کە لہ بارە ی ناوہ کە ی
 باو و بلاوہ .. ئە بێ نە یری ژمارە (۱) ی بە شنی (G) بکە یں .

ب - کەچل (Kechel)

(۱۰۰۰) خیزانن لە نزیکی پالۆوہ .. جێ گیرن .

ج - شاواک (Shawak)

ژمارە یان .. نە زانراوہ .. نیشە جێن .. لەم دوایە دا یوون
 بە سوتی .

د - فەرھاد ئوشاغی (Ferhadushaghi)

لە دەورووبەری سەر پیگنان دا (Surpignan) دادە نیشن
 ئەوہی جێ ی سەرنجە لەم ھۆزە دا ئەو یە کە ئەم ھۆزە تاکە
 ھۆزی کوردە کە بە پیتی (ف) ی دەست پێ ئەکات .

ه - بەختیارلی (Bakhtiarli)

ژمارە یان بە تەواوی نازارت .. ھەرچەندە پەنگە سی
 گوندێک لە نزیک (جیش قیزیک) ھوہ جێگیر بوونە تەوہ ،
 نیمچە کوچەرن یاخود بەلای کەمەوہ موھاجرن .. دوو گوندی
 دیشیان ھە یە پەک لە سەر شاخە کەو ئەوہی تریان لە ئار دۆلە کە یە .

و - کارابالی (Karbanli)

ژماره یان ۰۰۰ نه زانراوه ۰۰ له (ئاسونیک) دا (Asunik)

نه ژین •

ز - نه باسانلی (Abbasanli)

ژماره یان نه زانراوه ۰۰ هۆزیکى دهست په نگینه ۰۰ فهرشو
فالى وا جوانو سه سوره پنه دروست نه کن که هاو تاي نه •

ح - بالاشاغی (Balashaghi)

(۲۰۰۰) خیزان ۰۰ کوچهرن •

ط - میرانلی (Miranli)

ژماره ی خیزان نه زانراوه ۰۰ نه زانم له دهرسیم دا
جیگیر بوونه تهوه ۰۰ به لام له چ ناوچه به کدا به تهواوی نهوه
نازانم •

ی - لاجن ئوشاغی (Latchin Uchaghi)

ژماره ی خیزان نه زانراوه ۰۰ له (ئهموگا) دا داده نیشن •

ک - کوزلیچان (Kuzlichan)

ژماره ی خیزان نه زانراوه ۰۰۰؟ نه ناوه ۰۰ قهت لهوه ناچن
ناوی راسته قینه ی هۆزیک بیت ۰۰۰ به لام چونکه له ههریمی
دهرسیمدا ۰۰ چهنده ها خیلی جوارو جور هن ۰۰ ناوه کەش
کراوه به ناوی هۆزیک که له باکورى (ديار به کر) دا جیگیرن
نهرگه چیش نه توانم نهوهش بلیم که نه مانه په نگه چهن خیزانیکى

کۆچەری ناوچەى دەرسىم بوون له بنهڕهتداو هاتونهته ئهم
ناوچهیه •

ل - گىفران (Givran)

وايان پى راگهياندم كه ئه‌مانه له ئه‌سلدا (دەرسیمین) ••
بهلام ئه‌وهى راستى پى من لهم مه‌سه‌ليه به گومانم •

بەشى

(C)

بەشى (C)

ئەم ناوچەيە لە راستىدا ... ھەريىمى كۆنى جىزىرى
ياكورى ئىمپراتورىيەتى خەلىفە غەباسىيەكانى بەغدا ئەگرىتەو
ئەتوانىن ئەم رووۋە كوردەكانى نىشتە جىي ئەم ھەرىمە بىم
شىۋەيەي خۆارەوۋ دابەش بىكەين .

۱ - لىقى يەكەم ژمارە (۱) و ئەو پىتانهى لەگەليادىن .

ئەتوانىن ئەلقە بەم چەشنە لای خوارەوۋ دابەش كەين :

۱ - ھەر لە ژمارە (۱) تا ژمارە (۱) يەكى (DX)

۲ - ھەر لە ژمارە (۱) (EX) تا ژمارە يەكى (RX)

۳ - لىقى دووۋەم ژمارە (۱۵) و ئەو پىتانهى كە لەگەليادىن

۴ - لىقى سىيەم ژمارە (۱۶) و ئەو پىتانهى كە لەگەليادىن .

۵ - لىقى چوارەم ... ھەمو ژمارەكانى تر ئەگرىتەوۋ پىتچە

لە ژمارە (۱۸) .

سەبارەت بە لىقى (۱)ەم ژمارە (۱) ... ۋەك ديارە زۆربەي

ئەم لقە ۋەك شەپۆلىك لە دەرسىمەوۋ بۆ ئەم ناوچەيە بارىان بىن

كراۋە لە سەردەمى حوكمرانى سولتان (سليم)دا ... ئەوۋى جىي

سهرنجه كه ئەمانه له رێی ژنو و ژنخوازیهوه له گهڵ عهڕه‌پو
 ئه‌رمه‌نی و هۆزه كورده‌كانی تری ناوچه‌ له هه‌روه‌هاش له‌ پێی
 تێكلاو بوونیان له‌ گه‌ڵ هۆزه ده‌راوسێ گانیان ... كه‌نی له‌ دابو
 نه‌ریتی ره‌سه‌نیان له‌ بیر كرده‌وه . هه‌رچه‌نده‌ وه‌ك جو‌تیار
 توانایه‌کی باشیان نه‌نواندوه به‌لام چنیواری چاك‌و جو‌لای
 ده‌ست په‌نكین و قه‌شه‌نکیان فرمیه .

باری كوزه‌ران و شیه‌وی ژبانان زۆر ئاسانه . . كانونی
 په‌كه‌م و شو‌بات و ئارار له‌ دامینی دوله‌كانی چپای ته‌راجیه‌ داغ
 به‌سه‌ر ئەبه‌ن له‌ مانگی (نیسان ، مایس) و له‌ ده‌شایه‌كانی
 م‌زۆپۆتیمیا و له‌ مانده‌انی جو‌زه‌ردان - (ح‌زیران) و (كه‌لاوێژ -
 تموز و ئاب) و (ئەیلول) دا به‌ره‌و دیار به‌كر كوچ ئەكه‌ن و
 له‌ مانگی - (ئوكتۆبه‌ر) و (نو‌فهمبه‌ر) و (كانو‌می په‌كه‌م)
 جارێکی تر به‌ره‌و باشوور ئەكه‌رنه‌وه . تیره‌كانی ژماره‌ (٣) ی
 ئەم له‌ . . ئەمانه‌ خو‌یان له‌ گه‌ڵ میره‌كانی ژماره‌ (١) ئەم به‌شه
 به‌یه‌ك په‌گه‌زو په‌ك وه‌چه‌و په‌ك ئەسه‌ل داده‌یێ . . هۆی له‌ په‌كه‌تر
 برانیان . . رووباری فوراته‌كه‌ له‌ تێوانیاندا تێده‌په‌رێ و ده‌یانكاته
 دوو كه‌رته‌وه‌ ئەمانه‌ یان شیعه‌ن . . یان په‌په‌روی برۆایه‌کی ئایی
 تێكه‌ل و پێكه‌لو نامۆ ئەكه‌ن وه‌ك ئەوه‌ی ده‌رسیمه‌یه‌كان . .
 ناو ناوێكیش . . چه‌ند پیاوێکی ئاییی له‌ ده‌رسیه‌وه‌ دینه‌ لایان
 بۆ به‌ سه‌ركرده‌وه‌و خو‌ندنه‌وه‌ی چهن و تارێکی ئاییی . له‌
 رووی جل و به‌رگه‌وه‌ . . له‌ توركه‌كانی باكوری ئەنه‌دۆل . . جیا
 ناكرێنه‌وه . . به‌هه‌ر حال ژنه‌كانیان په‌چه‌ ئەده‌ن و پیاوه‌كانیشیان
 هیچ جو‌زه‌ خاسیه‌تێکی تایه‌تیان نیه‌ كه‌ شایه‌نی باسیت .

لقی دووهم : به تهواوی بۆم ساغ نه بووه ده .
 كه ئه مانه به كوردی تهواو ئه ژمیترن
 یان نه . . هه رچه نه ده . . ئه توانم ئیدیماي ئه وه بكم
 كه ئه مانه كۆمه لێ ره گه زو قهومی جیا جیا بوون كه دراوستیو
 بارو دۆخی زه مانه یتكه لی كردوونو له ئاستی پرو داوه كاندا
 هاریونی و كردوونی به یهك ره گه زو بهك بنه چه ، ئه مانه وهك یتته
 پیش چاوم به ئه سل پاشماوه ی ئه رمه نی به كۆنه كانو پۆمانی به كانن
 كه له گه ل كوردو فارس و مه غولی به كاندا . . تواونه ته وه .

هه ندی له مانه موسلمانن تهواونو هه ندیکیان فه له ی
 یاقوبین هه ندیکیان شه یان په رستن و ئه وه به شه ی ماوه ته وه له
 لایه نگرانی هه ر سنج ئاینه كن ، به شیوه یه کی گشتی ئه مانه
 پیشه سازو پیاوی کارامه و به ئای چاكو په زه وانی قه شه نگ
 یان یتدایه . . هه رچه نه ده له لایه کی دیشه وه خۆین ریتزو پیاو
 کوژو جه رده شیان زۆره .

ئه وه ی جی جی مه ترسی به بۆ ئه م ناوچه یه ئه وه یه كه
 جولانه وه یه کی ئاینی نامۆ خه ریکه په ره ئه ییتی و ناواویش
 ده یتته هۆی ئه نه جامدانی چه ن ئاكامی کی چاوه پری نه کراو به
 تاییه تی له ناو هۆزه گه وره کانی ئه م به شه كه هه ندیکیان له
 په یڕه وی پرۆتیه تاتینزمی ئیفا نگیلین .

لقی سیه م : ئه و كۆمه لگا ئیزدییه گرنگ و مه وره یه
 ئه گر ته وه كه له ناو خه لكدا به شه یان په رست مه شه ورن به
 تاییه تی به کیتی هۆزانی ناوچه ی وه نگار . . ئه مانه كوردی کی

تھاوون له ههمو پرووتكهوه به شان و شهوكت به سيمار پوالت
 ..نهم ئيزديانه زور له كورده كانى دهرسيم نهچن ... باريكه نه و
 ئيسقان ووردو چار گهروهو ليوباريك .. پرچى دريز نه ميتسه ووه
 به سهر شانيانه وه شور نه بيه وه .

جلو بهرگ و كهلو پهلئ نهم ئيزديانه له وانهى كورده كانى
 تر ناچئ ... جلو بهرغيان له مؤزمخانهى مژويه كى دهرين
 ههلقولاوه .. كه برتئ به له فيئيكى قاوه يى دريزو كراستكى
 سئى تهسكى بهقهو مليون داخراو عهبايهك كه له چهرمى
 ئاسك دروس كراوه ياخود له چهرمىكى قاوه يى تهسكه وه
 سه ره پاي بشيئيكى چهرم .

وهك نه گيرنه وه نه مانه پاش غهزاكهى تهيمورى لهنگه وه
 هاوونه ته ناوچهى ژهنگار بههر حال هه رچهنده دانئش
 به وه نراوه كه ييرو باوه رى ئانى ئيزدايه تئ پئش غهزاي ناوبراو
 به ماوه يهك لهو ناوچه يه بلاوبونه وه

لقئ چواره م : كورده كانى ناوچهى ميزو پؤتيميا نه گريته وه

١ - ميللى

(٣٠) خيزان نه بن . ناوى نهم هوزه جوړه دهنگدانه وه يه كى
 تايه تئ و نامق هه يه كه به ستراره به دهيه ها تاقيكردنه وه و برسيارو
 ليئكؤلئنه وه تايه تئ له گهلر له ههمو نهو كوردانهى كه پيسم
 كرا له لاو لهو لاوه پتيان بگم .. به لام جئى داخه كه بليم
 كه سئ وام نه دئ . بتوانن زانياريه كى تيرو ته سه لم بداتئ

له باره ی هۆزی میلی به وه .. هه ندی ئه لێن ئه مانه هۆزیکه
به هیزو ئازا بوون به لام تور که کان .. له سه ده ی هه ژده مه مدا
.. دایان به سه ریاند او ته فرو تو نایان کردن ... به لام باری
سه رنجی تایبه تی خۆم له سه ر ئه م راستیانه ی لای حواره وه
دامه زرا ندو وه به که م - ئییرایم باشا .. گه وری سه ر خیلانی
ئهم هۆزه .. ئه گه رچی ژماره ی ختوه ته کانی له (۳۰) ختوه ت
تیپه ر نا که ن ... به لام ده سه لاتیکی ته وای به سه ر دوو هه رار
خیزاندا هه به .

دووه م - به ریزو قه دریکه ی بێ ئه ندازه وه .. سه یری -
ئیرایم باشا - ئه کرتی له لایه ن قزلباشه کانی مالاتیاه وه .. سه ک
ته نها له بهر ده ست رو یشتویی به لکو زیاتر له بهر ئه وه به که
سه روکی میلی به کانه .

سه یه م - ئهم ئیرایم پاشایه .. تا که یشگانه یه که بێ
پاراستن (حمایه) له ناوچه ی ده رسیدا .. ها تو چۆ بکات
چواره م :- ئه ندامانی خێلی شیمزیکه ژماره (۷۵) ی
به شی (A) وه ک سه رو کتیکه به ناو (ئیسسی) سه یری ئه که ن .
پینجه م :- گو نه ده سه ختو دووره کانی ناوچه ی
(ئه نه دۆل) و (ئهرزنجان) ، ئیرایم باشا به سه ر خێلی گه وری
هۆزه کانیانی ئه ده نه قه له م ..

ئه وه ی راستی بێ .. هه مو ئه و خالانه ی سه ره وه جی
سه رسورمانه که له باره ی ئه و (کوردا نه ن) که لیره باسیان لێه

۰۰ ګراوه ۰۰ چونکه زور پورتو بلاو تیکهلو پیکهلو ۰۰۰
 هندیکیان شیعو هندیکیان سونین بهشیدیان راسزینو
 بهشیکیان سر بههیچ جوړه پروایه کی ټایسی نین جکه لهمش
 وماره کیان زازان ۰۰ سهرباری ټم باره شتواووش ۰۰ ټیرایم
 پاشا خوی سونتی به ۰۰ جا له بهر ټوه ټوتوانین بلتین ۰۰
 دهسلاتی ټیرایم پاشا بهسر همو ټو هوزانه نه رامیریو
 نه ټایسی ۰۰ لهگل ټوهشدا کوردهکان له سهرانسری
 هرتیهکوه ۰۰ دینه لای بۆ ریزایانو را وهرگرتو دوزینهوهی
 چارهسهرکردن بۆ کیشهکانیانو بریاری ټو واته ټیرایم پاشا
 له سهر ههچ مهسه لهیک ۰۰۰ بهدوا بریاری پهسند دادهتین ۰۰
 سهرپای ټهمش وماره کی دیش ههیه لهو هوزه کوردانه ۰۰
 که ههرچهنده هاوپهیمان لهگل ټیرایم پاشا له کاتی شهر و شوردا
 ۰۰۰ بهلام ټو بایهخی له لایان نه وهک سهر کردهیه کی کورد
 ۰۰ ټیرایم پاشاش ټم باره بهم شتویهی لای خوارموه باسی
 لیوه ټهکاتو ټهلی : سدهها سال لهمو پتش کورد بوونه
 دووپارچه بهتوی [میلان] و [زیلان] ۰۰ هزارو دوو سده
 هوز لهوانه میلانی بوون ۰۰ چونکه خویان لی پازی نهبو و
 کردبانی بهدیهها بهشوه ۰۰ پاشان لهم لاو لهو لادا تهرونه
 بوون ۰۰ بهشیکیان فوتانو له بیر چوونهوه ۰۰ بهلام ټهوانه
 که ماوون - وهک ټهیینن - ټم به سهرخیلی خویان دادهتین ۰۰
 ټم ټهفسانهیه که ټیرایم پاشا ټیرایهوه له سهردهمیکی دوورو
 درژدا پتش بلاو بوونهوهی ټایسی ټیلام ۰۰ پرووی داوه ۰ له

(ئیزدی) بوون .. ئەفسانەى مىللىيەكان ئەبى كوايە خۆيان لە
 بنەپەندا .. وچەى (سام) بوون ... كە لە دوور گەى عەرەبىدا
 جى گىربوون .. بەلام زىلانىيەكان لە ناوچەى رۆژھەلاتەو ..
 ھاتونەتە ئەم شوپنە ھەر ھەمان ئەفسانە لە ناو كوردەكانى
 دەرسىدا باوہ لە گەل زیادە دەستكارىيەكى كەمدا .. كە بەم
 شىوہىيەى لای خوارەوہ دەگىردرتەوہ :-

كوردەكانى ميلان لە دوور گەى لە پشدا ناوبراوا
 ھاتوون .. بەھەر حال :- كە سولتان سلیم رۆژناوای
 كوردستانی داگیركرد .. بارى ژيانى كۆچەرى كوردەكانو
 جۆلانەوہ سەربەستەكەيانى لە دەشتايەكان دەرسىدا لە كاتى
 گەرميانو كوستان كردياندا ... ھەروەھاش تەشەنەبوونى
 كۆچەرە كوردەكان لە سەراپای ناوچەكە .. ئەم مەسەلانە
 بە كۆمەل ... سەرنجى وەزىرەكەى سولتان (سلیم) ى پاكشا
 بۆيە ئەمىش خىرا فەرمانى دەركرد كە تىيدا ئەوہى قەدەغە كردو
 ووتى .. ئەبى ئەو كوردانە نىشتەجى بن و واز لە ژيانى كۆچەرى
 يىتن و دەست كەن بە ئاوەدانكردنى ناوچەكە لە پى خانوو كردنو
 خەرىك بوون بە ئىشو كارى كشت و كالەوہ فەرمانەكە زۆر توند
 بوو .. بۆيە كوردەكان ناچار كران . نىشتەجى بن و دەست كەن
 بە ئىشو كارى كشت و كالى ھەندى لەو كوردانە
 لەوئى جىگربوون و فىرى زمانى توركى بوون و ئەكانيان فىرى
 پەچەدان بوون بەلام بەشەكەى تریان ئەم جۆرە زيانەيان بەدل

تەبوو ۰۰۰ بۆيە بۇ دەرسىتىم ھەللاتن و ئەوانى تىرىش بەرەو خوار
بوونەو ۰۰، خىزانى ئىيرايىم پاشاش لەكەن ئەو ھۆزانە بوون
كە بەرەو خوار بوونەو ۰

لە لايەكى تىرىشەو ە ميلانىەكان بە چاوتىكى سەيرەو
تەماشای زىلانى يەكان ئەكەن ھەرچەندە بە تاقى لردنەو ە بۆم
دەرکەوت كە ئەو ەي ئەو ميلانىانە ئەيلىتىن دەربارەي زىلانى يەكان
زۆر لەو ئەچى كە راست بىچ چۈنكە بەرەي دوو ە ۰۰ زۆر
سەركىش و تورەو دلرەق و دواكەوتوون ۰۰۰

ئەم ئەفسانەيە سەبارت بە من زۆر سەرنىچ راکىشەرە
لەوانەشە خوتنەري بەرتز سەرسام بىيىتتەو ە گەر زانى كە من
چەن ەزىتەو زەحمەتم كىشاو ە چەن ەول و كۆشم كىردو ە
بۇ ماو ەي چەند مانگىك لە پىتاوى كۆكردنەو ەي ئەم پارگرافە
بىچوگەي سەرەو ە ۰۰ ەمو كەسى لەوسەردەمە دانى بەو ەدنا
كە ئەستىرەي ھۆزى ميلان لەگەشانەو ەدا بوو ۰

ا - دەنان (Danan)

(۲۵۰) خىزانى ۰۰۰ كۆچەرن

ب - سەيدان (Seidon)

(۴۵۰) خىزانى ۰۰ كۆچەرن ۰۰ ەمان ناومان لە بەشى

(A) ژمارە (۳۲) و (۷۳) پىش چاومان ئەكەوئ و بەشى

(B) ژمارە (20F) بەلام ۰۰ من بەم بۆلەيەو ە ئەلیم

پهنگه ئەم (ناوه) • له ناوی (سەرکردەیان) • ئە ناوی (سەید)
یان (سەید) بوو وەرگیرابن •

ج - کیران (kiran)

(۵۵۰) خزانن •• کۆچەرن •• ئییرایم پاشای ئەوێ پێ
پاگەیاندم •• کە ئەمانە لە رووی دابو وەسم و نەیتو
پەوشتەو زۆر زۆر لە ئیزدیه‌کان ئەچن پەنگە هەر لە یەك
هۆزیش بن •• ئەگەرچیش ئەمان سونین •

د - دودیکانلی (Dudikanli)

ژمارە ی خیزان نەزانراو کۆچەرن •• لە گەل ئییرایم
پاشان لە باکوری میزوپۆتیمیاو •• پێنج گوندی دیش هەیه
لە نزیک قارتوو (Varto) کە بەزاری زازا قەدەکن
هەروەهاش ئەلێن هەندیکیان لە دەرسین •• پروانە بەشی •

ه - خالە جان (Khalajan)

(۷۰۰) خیزاتیک ئەبن کۆچەرن

و - کیلیش (Kelish)

ژمارە ی خیزان •• نەزانراو •• کۆچەرن •

ز - میندان (Mendan)

ژمارە ی خیزان نەزانراو •• کۆچەرن •• تیرەیه‌کن لە
هۆزی ژمارە (۱) • جا نازانم بە تەواوی گەر ئەمانە لە (هەرکی)
یەکانی ژمارە (۳۲) بەشی (A) هاتوونەتە (قەراجە داغ) وە یان.

به پيچه وانهوه .. نهم مهسه له يهم به تهواوي بو ساغ
نه بووه وه .

- کونماريش (Kunmaresli)

(۳۵۰) خيزانن . کوچه رن

ط - شيريكيان (Sherikar)

(۸۰) خزانن . کوچه رن

ي - ئيل كهوات (Flkawat)

ژماره ي خيزان نه زانراوه .. کوچه رن

ك - داشي (Dashi)

ژماره ي خيزان نه زانراوه .. کوچه رن .

ل - ميشکيتنلي (Meshkenli)

ژماره ي خيزان نه زانراوه .. کوچه رن .

م - کالينديلان (Kalndelan)

ژماره ي خيزان نه زانراوه ..

س - حاجي بهيرهم (Hajji Bairam)

ژماره ي خيزان نه زانراوه .. کوچه رن .

ص - حه سه ني به کان (Hassanekan)

(۲۶۰) خيزانن . کوچه رن . نه مانه په يوه نديان به هۆزي

حه سناللي يوه نري به كه هيچ گوماني نري به كه واله
عه شره تي (زيلان)ن .

ض - خاله جاري (Khalajari)

(۷۰۰) خيزان • کوچه‌رن

ع - ئیلیا (Elia)

ژماره‌ی خيزان نه زانراوه •• کوچه‌رن

غ - ئيسادات (Isindat)

(۸۵) خيزان •• کوچه‌رن

- تيرکان (Terkan)

(۷۰۰) خيزان • کوچه‌رن

- ناسريان (Nasrian)

(۷۵) خيزان • کوچه‌رن

- چوقان (Tchuva)

(۲۱۰) خيزان • کوچه‌رن

- سارتان (Sartan)

(۸۰) خيزان کوچه‌رن : له نزيك (سهرچاوه) وه كه پيئي

نه‌لین (راس‌العین) وه •• جي گيربوون

- ئوسباخان (Usbakhan)

(۷۰) خيزان • کوچه‌رن

- ماتيه (Matmieh)

(۸۰۰) خيزان • کوچه‌رن

- چيمكان (Chemikan)

(۲۵۰) خيزان • كوچهرن

- بارگوهان (Barguhan)

۱۳۰ خيزان • كوچهرن

- هيسولييه (Hisulieh)

(۵۵۰) خيزان • كوچهرن

- چيا رهش (چياريش) (Chiaresh)

ژماره‌ي خيزان نه زانراوه • كوچهرن

- زيروفكان (Ziروفkan)

(۲۰۰۰) خيزان • نيمچه كوچهرن له نزيك قه راجه داغه وه

جي گيربوون •

- داغ باشي (Daghabashi)

ژماره‌ي خيزان نه زانراوه •• هوزيكي نيمچه كوچهرن •

- هوشيان (Hashian)

ژماره‌ي خيزان نه زانراوه •• كوچهرن •

بيسيكي (بزكي) (Belziki)

(۸۰۰) خيزانك نه بن • له بهر شوخو شهنگي و قه د باريكي

•• بيان نه لين [بن سكي] - وه رگير - دياره •• نيسته جين ••

بهلام نه فسانه يه كي سه پرو سه مهره له باره‌ي ره چه له كيانه وه هه يه

که نه لڅ گوايه نه مانه به په گه زړه ننگه ټينگليز يان فوره نساږي بن
ناز ناوې ديزينيان [سالارگان] بووه ..

نه شتونم به لام بن دنيايه کي نه وتوه .. ناوې (لوسی)
گينان (lusignan) بهيتم .. جاوهك پروونكردنه وه بهك بو
نهم كيشه به نه ليم .. جارتكيان به کي لهم بنه ماله به له گهل
ټيكي به كاندا .. ټالو گوريان كړدووه يا خود وهك
په نامه نده بهك .. له خپوه ته كانياندا .. ميوان بووه ..

- حاجي مانلي (Hajji Manli)

(۵۰۰) خيزايتك نه بن . كوچهرن ..

- كاسياني (Kassiani)

(۵۰۰) خزايتك نه بن . نيسته جين

- چه كالي (Chakli)

(۱۰۰۰) خيزايتكن . نيسته جين .

ميرديس (Merdis)

(۱۰۰۰) خيزايتك نه بن . پيم وايه نيسته جين .

- يوتير گيچ (Eutergech)

ژماره ي خيزان نه زانداوه .. كوچهرن

- جان ټيگ (Janbeg)

ژماره ي خيزان نه زانراوه .. نيسته جين .. دياره لقينكن

له ژماره (۱۸) ي بهي (F)

- بهی لیان بۆرگا (Beyleynnparga)

(۵۰۰) خیزانن نیشتهجین

- دیریجان (Derejan)

(۸۰۰) خیزانن • نیشتهجین

- کاو (کاو) (Kao)

(۵۰۰۰) خیزانن • نیشتهجین و کوچهرن

- مولیکان (Mulikan)

۵۰۰ خیزانن • نازانم ئەگەر ئەمانە کوچەر بن یان

نیشتهجین

- دیری جان

ژمارە خیزان نەزانراوە • لەوانە یە لقیك بن لە ژمارە

(۱۰) X ی بەشی (C) یان بەلای کەمەو • هاوینە هەواری

ئەو هۆزە بن •

۲ - قەرەجیچ (Karagetich)

(۱۷۰۰) خیزانن • ئەمە ناوی هۆزینکی نیمچن کوچەرە

کە لە دەورووبەری (سیقیریک) دا • پەرتو بلاو ئەم خێلە

گەجەر و گوجەری زۆرە • پیاو کوژو دواکەوتوو خوینریزو

پیس پۆخل یان تیاپە • ریبوارو گەریدە پێگانه کانه • هەمیشە

باسی ئەمانە ئەکەن وەك خالینکی تاریک لە روخساری بن گەردی

ناوچە کوردستان و هۆزە کوردەکان • چونکە لە بەرزاییەکاندا

گیر ساوله ته وه .. هه ر خه ر ئکی چه پاو تالا نکر دنی خه لک و
 هۆزه کانی ده ورو پشتیان .. جا بۆ ئه وه ی ئهم کیشه یه نامۆ تر
 بێ .. ژماره یکیان به زاری زازادا ئاخه فتن ئه کهن سه ره پرای
 ئه مانه ش ... له ئیوانی (دیار به کر) و (نور عابدین) دا ژماره یه کی
 گه وهره تر هه یه له و کورده بێ سه رو به رانه ی که سه ر به هه یج
 هۆز ئک نین .. که دیاره له هۆزه ئه سلدی ه کانیان دوور
 خراونه ته وه یا خود دا به چراون .. جا له هه موی سه یر تر ئه وه یه
 که نابوترین به شی له و جه ز له چاره نه کرا وانه .. خۆیان به
 (قه ره چیچ) ی داده نین ئه وه ی راستی بێ ئهم (قه ره جیحانه) له
 بته ره قدا هۆز ئکی تورکمان بوون له خۆرا وای ئه نه دولدا په رت و
 بلا و بوون ... به لام ئیتر ئه وه بوو که وادی خۆی (سولتان
 سلیم) به زۆر له نزیك چیا ی قه راجه داغه وه .. دایانی کونا
 ... مه به ستی ئه و گواسته وه یه ش ئه وه بوو که دیمو گرافیه تی
 ناوچه که که مه که مه بگۆرین بۆ زیاد کردنی ژماره ی تور که کان
 له ناوچه که ئه و قه ره جیحانه .. خه یرا و له پری ژنو و ئنخوازی وه
 له گه ل ئه و کورده انه که له هۆزه کانیان دا به چرا بوون تیه که لا و
 بوون ..

چونکه نه خو ئنه واره و ئۆمی بوون ... زوو زمانه که بیان
 له بیر چوو و بوون به کورد ئکی ته واره وه له هه مو روویه که وه ...
 جگه له مه ش .. له سه ره تای نیشته جی بیاندا له و ناوچه یه
 بۆ چه ن سالی ئک له لایه ن میری تور که کانه وه یار مه تی یان ئه درا
 پاراستیان بۆ دایین ئه کردن .. له به ر ئه و هۆیا نه ژماره یه کی

باش لهو خیزانه کۆچهره کوردیانه له ناوچهی قهراجهداغ ..
 هاتنه ناویانهوه له گهلیاندا تیکهله بوون ، ئەم شەش خۆی
 له خۆیدا .. بوو به هۆی زوو له بیرکردنی زمانی سکماکی
 خویان .. واته (تورکی) .. بۆ ئەوهی بینه کوردیکی تهواو ..

۳ - بولیسی [Bunesi]

ژماره‌ی خیزان .. نه‌زانراوه .. پێم وایه ئەم هۆزه هیچ
 بووتیکی راسته‌قینه‌ی نیه . به‌لام چونکه گهریده‌کان ناویان
 هتیاوه .. منیش به‌ش به‌حالی خۆم خسته‌م ناو لیسته‌ی هۆزه‌کانی
 ئەم به‌شهوه .

۴ - میرسینان [Mirsinan]

ژماره‌ی خیزان نه‌زانراوه .. هیچ شتیکی تایهت به‌م
 خێڵه‌م ده‌ست نه‌که‌وت .

۵ - زازا دابچراوه‌کان [Non-tribalzazus]

ئهمانه‌ سه‌ر به‌ هیچ هۆزێک نین .. بۆ زانیاری ئەبێ سه‌یری
 ژماره‌ (۲۳) ی به‌شی (B) بکه‌ین .

۶ - شیک سین (شیخسین) [Chaikessen]

ژماره‌ی خیزان نه‌زانراوه ؟

۷ - باره‌هان [Barhan]

ژماره‌ی خیزان . نه‌زانراوه

۸ - ئەبو تاهیر [Abutahir]

ژماره‌ی خیزان نه‌زانراوه ..

ئەمانە ئەلەين گوايە بە ئەزاد عەرەبن ھەرچەندە بە

کرمابجی ناحەس دەلەن .

۹ - گیلیران [Gilvan]

ژمارە ی خیزان ئەزانراوە . تیرە یەکن لە ژمارە (۱)

۱۰ - ئەمیر زان [Elmerzen]

ژمارە ی خیزان . . ئەزانراوە . . بەراستی - بەلای مەوم

بوونی ئەم ھۆزە جی گومانە .

۱۱ - کیکى وچىچە کیکە

(Chickieh) (Kiki) , (Kikieh)

(۱۲۰۰) خیزانیک ئەین . ھۆزیکى کوردی نیمچە کۆچەرە

ئیتا . . . زستان لە گوندەکانیان کە لە باوەشی تەراجە

دانى وەن . . ئەبەنە سەر بە ھاران بەرەو خوار ئەبنەو . . بۆ سەر

پۆخی . . . پوبارى جاغ - جاغ ھەر لەویش ئەمیتنەو نا

سەرەتای ھاوین . سەر خیلەکانیان ئەلەین گوايە لە نەوہی

شازادە یەکن کە وادی خۆی خەلیفە عەباسی یەکانی بەغدا . .

ناردیوانەتە . . ناوچە کە بۆ بەرپنۆھ بردنی کارو بارى ناوچە کە .

بەلام کە رۆژى عەباسی یەکان بەرەو ئاوابوون چوو . . ئەو

شازادە یەو خیزانە کە ی ھەر لە کوردستان مانەو . . لە پاشان

. . ھۆزى (کیکى) کورد . . کردنیانە سەرۆکی خیلە کە یانەو

. . . بەدوہ کابی ئەو شۆیتە بە چاوی ریزو قەدرەو تەماشایان

ئەکەن . . ھەرچەندە ئاغاکانیان بە چاویکی سووکەو سەیری

رەھبەر تەكەكانيان ئەكەنو پىيان ئەلەين [سەگەكانى كورد] .. پىم
 وایە ئاغاكانيان لە بۆرە پیاوانى خەلەكە ژن ناھىتن .. سەرخەل و
 دەم چەرمگى ئەم ھۆزە .. عبدالرحمن ئاغاىە .. كە پیاوئىكى
 خۆتەندەوارو دنیا دیدەىە .. سەربارى ئەمەش .. ئەو (عبدالرحمن
 ئاغا) ىە .. ھەولئىكى زۆرداو كوشىكى زۆرتىرى كرد لە پىتاوى
 دەستىشان كەردنى شارە كۆنە مێژوویەكانى .. قەراخەكانى ئەم
 بەرو ئەوبەرى رووبارى خابور .

عبدالرحمن ئاغا لەو پىروایەىە كەوا ... ھۆزى كىكى
 پاشماوھى دانىشتوو كۆنەكانى ناوچەى (جىزىرە) نەكە وادى
 خۆى ھۆزى شەمەرى عەرەبى راوىنانو بەرەو باكور پاىانى
 مالى .. كەبەرەو باشور دىن .. تەنھا بە نیازى .. خۆپىشان دان
 دىن و بۆ ئەوھى ئەو سەلەتن كە خاوەن مافو و پۆژىك لە پۆژان
 ئەبى ئەو ھەلەيان بۆ پىرەخى بۆ گەرآنەوھو سەر لەنوئى لوئدا
 جىگىرەنەوھو و خۆيان بە ئىشو كارى كشت و كالى ..
 خەرىك بەكەن .

۱۲ - داخوری [Dakhori]

ژمارەى خىزان نەزانراوھ .. ئەمانە (شەرنەخ) نەو
 لەدیوھ .. ھاتونەتە ئەم ناوچەىە .

۱۳ - ھەسىران [Hassran]

ژمارەى خىزان نەزانراوھ ؟

۱۴ - سوركىشلى [Surkidshli]

(۹۰۰) خیزان ۰۰ لیشته چین ۰۰ ئەلین ئەمانە بە شتووی
 کوردەکانی ناوچە (بابان) ئاخەفتن ئەکەن ۰۰ ئەگەر وای ۰۰
 لە وانە پە یوئەندیان بەھۆزی سورچی ژمارە (۹) ی بەشی (A)
 ۰ ھەب ۰

۱۵ - ۰۰۰۰

لەژێر ئەم ژمارە ۰۰۰ موسلمان و ئیزدی و گاورەکانی
 ناوچە (نور عابدین) م پیز کردوو ۰
 ۱ - ۱۶ - مزیزاخ [Mizizakh]
 (۳۹۰) خیزان لە (نور عابدین) دا نیشتە چین ۰۰ کوردن و
 موسلمان ۰

ب - ساعور (Saur)

ژمارە خیزان ئەزانراوە ۰۰ لە (نور عابدین) دا جیگیر بوون ۰
 ھۆزیکێ بێ سەر و بەرە ۰۰ تیک لاوە لە موسلمان و گاور کە
 بەعەرەبی ئاخەفتن ئەکەن ۰

ج - ماھەلامی (Mahelami)

(۸۰۰) خیزان ۰۰ بە عەرەبیەکی شکاوە ئاخەفتن ئەکەن
 ژنەکانیان ھەمیشە جلی سور ئەپۆشن ۰۰ پەچەش نادەن ئیبرایم
 پاشا پێ راگەیاندم ۰۰ کە ئەم ھۆزە تیکە لە عەرەب و کورد ۰۰
 ئەلین ۰۰ ژمارە کیشیان ھەر ھێشتا لە سەر ئاینە کۆنەکیان
 ماوئەتووە ۰۰ واتە ھەر گاورن ۰

د - هارونا (Haruna)

(۷۵۰) خیزان ۰۰ هۆزکی کوردی نیشتهجین ۰۰ ته نه
(۹۰) خیزان له ماته گاوری یاقوین .

ه - دیل مامیکان (Delnaamikan)

ژماره ی خیزان نه زانراوه ۰۰ له نورعابدین سهقام گیربوون
یه عهره بی به کی شکاوه ئاخهفتن ئه کهن .

و - دومانه (Domana)

(۱۸۰) خیزان ۰۰ له نورعابدین نیشتهجین ۰۰ ئاورو
موسلمان .

ز - دورکان (Dorkan)

(۱۲۰) خیزان ۰۰ له چیاکانی نورعابدین دا نیشتهجین
موسلمان و ئیزدیان تیدایه .

ح - مومان (Moman)

(۶۰۰) خیزان ۰۰ موسلمان به کرمانجی ئاخافتن ئه کهن
(۹۰)۰۰ خیزان و سئ سهرخیلیان گاوردن .

ط - هه قیرکا (Haverika)

(۱۸۰۰) خیزان ۰۰ نیومیان موسلمان و ئیوه که ی تریان
گاورد ۰۰ به کرمانجی ئاخافتن ئه کهن ۰۰ له و پروایه دام که ئه ماته
چۆره په یوه ئندیه کیان له گه ل هۆزی (هه ویری) ژماره (۴۸) ی
بهشی (A) ئیزدیا هه یه .

ی - سالاهان (صالحان) (Salahan)

ژماره خیزان نه زانراوه

ك - گهرگري (Gargari)

(۵۰۰) خیزان ۰۰ له ناو خیتووت و دهوارد ائوین ۰۰
خهريکي کشت و کالن به کرمانجی ده ئاخهفن ۰۰ ئەلین ئەمانه
به نهواد عه ره بن •

ل - داسيکان (Dasikan)

(۹۰۰) خیزان ۰۰ ئیزدی و موسلمان و گاوریان تیدایه •

م - ئاليان (Alian)

(۱۲۰۰) خیزان ۰۰ گاورو موسلمان و ئیزديان تیدایه به
کرمانجی ده ئاخهفن ۰۰ وهك زانيم •

ص - ميزيداغ (Mizidagh)

ژماره ی خیزان ۰۰ نه زانراوه ۰۰ پروانه ژماره (۱۵) بهش
A (لهو پروایه دام که ئەمانه بهشیکی کۆچهرن له ژماره (۱۵) یی
بهشی (A) که له تهکیانه وه جی گیرن •

۱۶ - ئیزديه کانی سنجار

ا - بۆمتيوت (Bumtewit)

ژماره ی خیزان نه زانراوه ۰۰ هۆزتيکی عه ره ب نه زادن ۰۰
له باریکی کۆيلهیدا له ژیر دهستی ئیزديه کانی سنجار دا ئەوین

ب - میرکان (Mirkan)

ژماره ی خیزان نه زانراوه ۰۰ نیشته جین •

ج - ساموگه (Samuga)

ژماره‌ی خیزان نه‌زانراوه .. له خیتوت و ده‌واردا ئەژین
.. له نزیك سنجاره‌وه .. لهو باوم‌پرم ناوی هۆزه‌که‌یان له
ناوی ئەو شویتە‌ی که تییدا جی گیرن وەرگیراوه .

د - بیت الخولته (Beibel-Khulta)

ژماره‌ی خیزان نه‌زانراوه .. جی گیرن

ه - حەبابە (Hababa)

ژماره‌ی خیزان نه‌زانراوه - نیشتە جین .

و - کیران (Kiran)

ژماره‌ی خیزان نه‌زانراوه .. ئەمانه له خیتوت له ده‌واردا
ئەژین له نزیك سنجاره‌وه .. هەندی له‌م کیرانه‌ش ..
موسلمانن .. سهیری ژماره (۱) ی به‌شی (C) بکه .

ز - بەلەد (Beled)

ژماره‌ی خیزان .. نه‌زانراوه

ئەم ئیزدیانه نیشتە‌جین له شارۆچکه‌ی (بلد سنجار) .. دیاره
دیاره ناوه‌که‌شیان هەر له‌وه‌وه هاتوو .

ح - ییکران (Bekiran)

ژماره‌ی خیزان .. نه‌زانراوه ؟ نیشتە‌جین .. له‌وانه‌یه
ئەمانه به‌شیك بن له (بیکریانه‌کانی) نزیکی دیاربه‌کر .

ط - میندیکان (Mendikan)

(۳۰۰) خیزایک^x ټه بن . هوزیکي ئیزدی کۆچرن له
نیوان (تلغر) و (سنجار) دا هاتوچو ټه کهن . . ژماره ک له م
میندیکانه . . موسلمان و له گهل ئیزدیه کانداییکهل نابن له ری
و نو و نخواستیه وه .

ټه وهی راستی بی نه متوانی له وه دلنیا بم گهر ټه مانه عهر ب بن و
تازه کی له گهل میندیکانه کاندای . . ئاو ټه بوون . . یان نه به ههر حال
ټه مانه باشتین په یوه ندیان له گهل برا شهیتان په رسته کانیاندا
هیه . . قه شه (چامیک) له کتیه کیدا (میژووی ټه رمینیا) ناو
به ناو بای میندیکانه کانی کردووه .

١٧ - ئالوش (Alush)

(۳۰۰) خیزان . هوزیکه که له دهر کراو و دوور خراو و
په ناوه نده پیکهاتووه له ژیر دهسته لاتی سه رخیتیکي (کوردن)
. . به لام به زمانی عهر بی ده ئاخه فن .

١٨ - بیرازییه [Berazieh]

(۹۰۰۰) خیزان به شیک له بیرازیانی یانه ی ژماره
(٦ A) ی به شی (d) نکه له سهرووی میژوپوتیمیاوه
هاتو ټه ناوچه ی (سیروج) وه . . له کاتیکي نادیاردا . . ټه م
په کتیه هوزانیه له خیلانه ی لای خواره وه پیکهاتووه . .

ژماره‌ی خیزان

خیل

۷۰۰ خیزانه	۱ - کیتکان
= ۶۰۰	۲ - شیخان
= ۷۰۰	۳ - اوکیان
= ۷۰۰	۴ - شادادان
= ۷۰۰	۵ - ئەل‌دنیللی (علی‌دنیللی)
= ۷۰۰	۶ - مافان [مه‌افان]
= ۵۰۰	۷ - زیروان
= ۸۰۰	۸ - بیجان
= ۵۰۰	۹ - که‌راجیچان
= ۱۰۰۰	۱۰ - دنیان
= ۱۰۰۰	۱۱ - میر
= ۳۰۰	۱۲ - دیدان

ئەوێ راستی بچ .. تیبینی کردنی ناوی (هۆزی قەرەجیچ)
 ئەم لیستە قەت ئەو ناسەلمێنێ کە زۆربە ی ئەم هۆزانە ی کە
 لەم یەکییتی یەدا جێان بۆتەو .. مێژووی جێگیربونیان لەم
 ناوچە یە ئەگەریتەو بۆ قوناغەکانی دوا ی حوکمرانی سولتان
 (سەلیم) .. ئەوێ لە تیویاندا باو .. کە ئەمانە .. لە
 دەورووبەری دەریاچە ی وانەو کۆچ و پرەویان هاتۆتە ئەم
 ناوچە یە .. لە سالی گرانە کەدا .. ژمارە یە کە لەم هۆزانە

ئېستە بوون بە ەرب و جل و بەرگی ەربى ئەبۆشن و بە زمانى
ەربى قسە ئەگەن .. ەتەدیکیشیان کۆچەرن ەندیکیش
نیشتمجى و ژمارە بە کیشیان نىمچە کۆچەرن .. ئەم بە کىتى بە
لە ئاو کوردان دا زۆر بەد ئاو .. چونکە دزو جەردە و رىگزان
زۆرە .. بەلام لە گەل ئەو ەشدا زیرەك و پىشە سازن .

(D)

۱ - پېنجينان (Penjinan)

ژماره‌ی خېزان .. نه‌زانراوه .. کوچهرن .. عاوینه
هه‌واری ئەم هۆزه چەن گونديکن له ده‌وربه‌ره‌ی ناوچه‌که...
به‌خۆيان ئەلێن پېنجينان ... پروانه ژماره (۲) ی به‌شی (B)

۲ - سيلوکان (Silulukan)

ژماره‌ی خېزان .. نه‌زانراوه

۳ - چوکورلی (Chukurli)

ژماره‌ی خېزان نه‌زانراوه ؟

۴ - ئەزلی (Azli)

ژماره‌ی خېزان نه‌زانراوه ..

۵ - لولانلی (Lolanli)

(۴۸۰) خېزان .. شيعه‌ن

۶ - هه‌سانالی (Hassanali)

(۳۳۰۰) خېزان .. هۆزیکي گه‌وره‌یه (۱۱۰) ديان

هه‌یه له ناوچه‌ی [خينيس] (Khinis) ، ميلاسگرد

(Milangird) و فارتو (Varto) .. هندی له
ئەندامانی ئەم ھۆزە .. گەرمیان و کویستانیان ئەکرد بەلام
لەم سالانەی دواوەدا گیرسانەووە کەمە کەمە وازیان لە ژبانی
نیمچەکوچەری هینا .. ئەم ھۆزە پۆشتەو پەرداغە .

٦ (١) بیرزانلی (Berizanli)

(٩٠٠) خیزانن ... ئەمە تیرمە کە لە ھۆزی (حەسەنانلی)
.. کە مەمویان ئێستە ئیشتەجین .

٧ = ئایسولی (Isoli)

ژمارە ی خیزان نەزانراوہ .. هندی لەمانە لە نزیک
دەریاچە ی (وان)و .. جیگر بوون .. لەوانەشە ئەمانە بەشتیک
بن لە ھۆزی (ھیسولبە) ی ژمارە (I Ax) بەشی (C)

٨ - جبرانلی (Gibranlı)

ئەمە ھۆزەو یەکی تێکەکی ھۆزانییە لە ھەمان کاتدا . کە
بەرتی یە لەم ھۆزانە ی لای خوارەوہ ..

١ - موخیل (Mukhl)

ژمارە ی خیزان .. نەزانراوہ

ب - عەرەب ئاغا (Arab Agha)

ژمارە خیزان نەزانراوہ

ج - تورینی (Torini)

ژمارە ی خیزان نەزانراوہ

د - ئەلىكى (Alki)

ژمارەى خېزان نەزانراو

ه - ئەسدىنى (Asdini)

ژمارەى خېزان نەزانراو

و - شېخەكان (Sheykhekan)

ژمارەى خېزان نەزانراو

ز - مامەجان (Mamagan)

ژمارەى خېزان نەزانراو

لەوانەىە لەگەل ھۆزى (مامە خانلە) دا خزم بن كە ژمارەيان

(9.A) • لەبەشى (C) دا

ح - شاديرلى (Shaderli)

ژمارەى خېزان نەزانراو •• شيعەن لە ژمارە (۶) ى

بەشى (E) •• دابچراون •

ط - بيليكان (Bellikan)

(۶۰۰۰) خېزانن •• كوردى زازان •• شيعەن

۹ - سىپىكانلى (Sipikanli)

(۳) ھەزار خېزائىك ئەبن •• ئەمە ھۆزىكى سەرەكىيە لە

سەرۋوى دەرياچەى (وان) ھە نىشتەجىيە •• ھەرۈەك (ھۆزى

جەيدەرانلى) ئەمانىش كە لە رەق و ملھوپن •

۹ (ا) - مامه كانلى (Mamakanli)

ژماره‌ی خیزان نه‌زانراوه .. ئەمانیش به تیرەیکه له هۆزی
سیکانلی ئەدرینه قەلەم .. هەندێ کەس ئەمانه به پاشماوه‌ی
ماما گونیه دیرینه‌کانی میژووی ئەرمەنیه کۆنه‌کان داده‌نی .

۱۰ - زیریکانلی (Zirikanli)

(۶) هه‌زار خیزاتیک ئەبن . له هەمو پوویه‌که‌وه ئەمانه له
هۆزی (جبرانلی) ئەچن که ژماره (۸) ی به‌شی (D) ن .
هەرچه‌نده ئەمه خۆی له خۆی دا ... هۆزێکی سه‌ربه‌خۆیه‌و
هیچ لق و پۆیه‌کی نییه وه‌ک بزانی . هه‌روه‌هاش له‌وه‌ش
دلانییم .. که ئەمانه خۆیان به‌رچه‌له‌ک به (ناوچه‌ی
عه‌ره‌بستانه‌وه) واته [دیاربه‌کر] به‌سته‌وه یان نه‌ه له پێشدا
ئەمانه نیشه‌جێ نه‌ بوون .. به‌لام لهم (ده) ساله‌ی دوایه‌دا
ده‌ستیان له‌ژیانی کۆچه‌ری هه‌لگرت .

۱۱ - ره‌شوان (Rashwan)

(۷۰) خیزاتیک ئەبن

۱۲ - یتزیکلی (Eazikli)

(۷۰) خیزان . کۆچه‌رن

۱۳ - پوتیکانلی (Putikanli)

ژماره‌ی خیزان نه‌زانراوه .. له ئزیک (قیغی) یه‌وه ..
نیشه‌جێن .. به کرمانجی ئاخافتن ئەکه‌ن .

۱۴- گەردى (Girdi)

دياره ئەمانە لە ۋمارە (۷) ى بەشى (A) ەو ە كۆچيان بۆ
ئەم ئاۋچەيە كردووە .

۱۵ - پيسيانلى (Pisianlı)

(۷۰۰) خيزانتيكى نيشتهجىن بە كرمانجى ئاخەفتن ئەكەن

۱۶ - شيخ بزهينى (Shaykh Bezaini)

(۴۵۰) خيزانن دوو يان سى گۆنديان لە نزيك ئەرزىرمووە

ەيە . . ديارە ئەمانە لە ۋمارە (۳) ى بەشى (A) ەو . . بۆ ئەم
شوتنە كۆچيان كردووە .

۱۷ - زيلانلى (Zilanli)

ۋمارە ى خيزان نەزانراوە ؟

۱۸ - بەديلى (Badieli)

ۋمارە ى خيزان نەزانراوە لە دەورووبەرى ئالاش گيردەووە

.. جى گىربوون . شيعەن .

۱۹ - شاديرلى (Shaderli)

ۋمارە ى خيزان نەزانراوە .. شيعەن ۋمارەيەكيشيان لە

دەورووبەرى ئالاش گيردەووە پەرتو بلاون .

۲۰ - باشمانلى (Bashmanli)

ۋمارە ى خيزان نەزانراوە .. ئەمانە عەينى ۋمارە (۵۶) ى

بهشی (A) ن . ئەلەین ژمارەیهکی کەش لە مانە لە ئێراندا
جی گیربوون .

۲۱ - ھەمدی کان [ھەمدی خان] (Hamdikan)

ژمارە ی خێزان . . نەزانراوە .

۲۲ - ماتورانلی (Manuranli)

ژمارە ی خێزان نەزانراوە .

۲۳ - ھەیدرانلی (Haideranli)

(۲۰) ھەزار خێزان . . ئەم ھۆزە گەورەترین ھۆزە لەم
ھەریسەو لە تێوان (موش) و (ورمی) وە گیرساوەتەو . . دیارە
ئەم ھۆزە . . ھۆزێکی دواکەوتوو ملھورە . . کە هیچ جۆرە
حایەتیکێ تاییەتی تێدا بەدی ناکرێ . . کە شایەنی باسکردنی
ییت .

۲۴ - آدامانلی (Adamanli)

(۱۸۰۰) خێزانیکن . . ئەمانە نیچە کۆچەرن .

۲۵ - ییزدی (Yazodis) [یازودیس]

من : بەراستی . . نەم توانی . . ناوی راستەقینە ی ئەم
خێلە بدۆزمەو . . کە بە [شەیتان پەرست] مەشھورن .

۱ - کوریشلی (kureshli)

(۲) ھەزار خێزان . . بە کرمانجی دەناخەقن . . شیعە ی
پافزین . . . ئەم کوردانە ی سەرەو . . بەتەواوی لەوانە ی

ئەپشەۋە باسماڭنى كۆرۈڭ . . . جىياۋازنى . . . ئەمانە زۆر قۇزۇ شۇخ
 ۋ شەنگە ۋ لەسەر خۇن . . . لەۋەش ئاچچىڭ ئىللى كۆچەرىڭ بەدىل
 يىت . . . بۆيە لە گۈندى باشى باشى ۋ ئاۋەدانىڭراۋدا جىڭگىر بۈۈن
 . . . ھەر چەندە لە پىشت پەردەي ئەۋ رۇخسارە ھىمەن ۋ لەسەر
 خۇۋ بىۋەنگە . . . لە ۋانەيە سۈۋىتىكى نامۇي ئارەھەت خۇي
 خەشاردا يىتەۋە . . . كە ھىچ لە سۈۋىتى كۆردەكانى تىردا جىياۋاز
 نەبىن . . . لە گەل ئەۋەشدا . . . ئەمانە جىۋىيىرى كارامەن ۋ
 ئىشۋىكارىڭ بەبارى سەرنىجىكى فەلسەفى قول ئەپتەنەۋە . . .
 ئەم خالەي دۋايى بەراستى سەرنىج پاكىشەرە جۈنكە ئەمانەي
 . . . لەسەرەۋە . . . باسكان . . . نە خۈتەندەۋارنى . . . خالىتىكى كەش
 ھەيە كە جىي سەرنىجە لە بارەي ئەم ھۆزانەۋە ئەۋەش مەنگى
 رەۋشيانە . . . كورد ھەمۋى . . . ۋايە . . . رۇخسارەيىكى ھىمەن
 بىۋەگەرد . . . كە لە پاستىدا پەردەيە كە سۈۋىتى رەق ۋ سەركىشى ۋ
 ياخى بۈۋەنە كەيان . . . ئەشارتەۋە . . .

۱ - بالابىرانلى (Balabranli) بىچۈك

(۶۰) خىزائىك ئەبىن . . . ئەمانە بەناۋ شىمەن لەسەر پۇخى
 ئەۋبەرى رۈبارى فورات سەقام گىرن . . . ئەۋەي جىي سەرنىج
 بىن لە بارەي ئەمانەۋە ئەۋەيە كە بە شىۋەي كىرمانجى دەئاخەفەن . . .
 ئەم ھۆزە زىاتىر لە ھۆزى (بەدىلى) ئىمارە (ID)
 بەشى (II)

ۋە نىزىكترن ۋەكە لەۋەي لە [دىرسلىمى] يەكەنەۋە . . . نىزىكىن .

ب - بالابرانلی مەزن (Balabranli)

(۵۰۰) خىزان ۰۰ لە خوارووی ئەرزىجانەووە جى گیرن ۰۰
ئەمانە بەشىووی (زازا) ئاخافتن ئەکەن ۰۰ بەناو شیعەن بەلام
دیارە غەیرە دینن ۰

ج - شادیرلی (Shaderli)

(۳) ھەزار خىزاتیک ئەبن ۰۰ شیعەن بەناو ۰۰ بەلام غەیرە
دینن لە راستیدا ۰۰ لە گەلن پرودەووە لە ھۆزی (کوریشلی)
ئەچن ۰۰ ھەرچەندە لەوانە پلەیان نزمترە لە بارەى بارى
کۆمەلایەتیی و ئابووریەووە ۰۰ لە ۆترخاندان ۰۰ ئەژین ۰۰ ئەمانە
ئەوتیارى ھەوارن ۰

د - بەدیلى (Badeli)

(۷۰۰) خىزان ۰۰ شیعەن ۰۰ یان نیمچە کۆچەرن ۰۰ ئەلین
ھەندى لەم بەدیلىیانە لە نزیك پرەواندووژە جى گیرن ۰

کۆچکیری (کوچکیری) (Kochkiri)

(۱۰۰۰۰) خىزان ۰۰ ئەم ھۆزە ۰۰ زۆر نامۆیە ۰۰ یاخود
لەوانەىە بتوانین بە مىللەتیکى جیاىان دانیشین ۰۰ بەسىماو
پرۆالەت و دەم و چاو و ھەلس و کەوت ۰۰ گەلن لە کوردەکانن ۰۰
جیاوازان شوخ و جوان و پێک و پیتکن ۰۰ زمانەکیان کوردیسە
۰۰ ئەگەرچى کوردەکانى بەبە یا زازاکان بە ستم لیتانحالی
دەبن وەك ئاینیش ۰۰ سروشت پەرستن ۰۰ واتن دەگەم سروشت
وەك ھاوسەرێك بۆ خوا دادەتین ۰۰ ئاینى ئەم ھۆزە جۆرە

[غیره دینیہ کی] پیش کہ وتوہ .. کہوا ئەلیم زانیاریہ کم لہم
 بارہیوہ لہ کۆمەلێ پیاو ماقولو زانا وەرگرتوہ هەرچەندە ..
 باری ئابوریان وەك جوتیار لاوازەو خانووہ کانیان ژێرخان
 ئاسان و زۆر لہ خانوہ کانی ناوچە ی موشی و سەر ووی دەرپاچە ی
 (ئان) موہ .. ئەچن .. بەلام زیاتیکی سەر بەست ئەبەنە سەر .

راستی بەکی کەش .. هەبە کە زیاتر باری نادیار ی ئەم
 کۆچکیریانە نامۆ ئەکات ئەوہش .. ئەوہبە کە موسلمان و
 ئەرمەنی بە کانی . ناوچە کە .. لہ خانوی بەردی رێک و پێک دا
 ئەژین .. ئەوانیش لہو مالە .. ژێرخان ئامێزانە .. ژیان
 ئەبەنە سەر کە باسی میژوری خێلە کە یان ئەکەن .. قوچکیریەکان
 ئەلێن ..

ئیمە لہ بنەرەتدا لہ ناوچە ی دەر سیدا .. گیرسابونہوہ
 .. بەلام خێلە چایبە کانی ناوچە کە ... دایان بە سەرمان داو
 بەزۆر ئیمە یان لہ ناوچە کە ی خۆمان .. هەلکەند .. کە
 ناوچە ی باوک و باپیرانمان بوو) ئەم قوچکیریانە .. کۆمەلێکی
 سادە و ساکارو .. هێمن .. کە حەز لہ شەرو شۆرو ئاژاوہ
 نانەوہ نین .. ئەگەرچی .. موسلمان کانی ناوچە کە ئەلێن گواہ
 .. ئەمانە .. پیلان گێڕو خوتن رێژو پیاو کۆژن پیم وایە ..
 هەندێک لہم ھۆزە .. لہو ناوچە کەم ناسراوہ ی باکوری
 (سیقاس - زارا) موہ .. ئەژین .

لہ بەر کەم دەر فەتی .. نەیتوانی .. زیاتر لہ سەر ئەم مەسەلە یە

پړوم ۰۰ هم هۆزه ۰۰ بهم شپوه پیه لای خواره وه لقو پوی
بلاو پوتوه ۰۰

۱ - سارولار (Sarolar)

ب - بارلولار (Barlolar)

ج - کاروالار (Caralar)

د - ئایولار (Ibolar)

ه - ئاسیکی کوچکیری ۰۰۰ کون ۰۰ (۴۰۰) خیزان ۰
هم هۆزه ۰۰ له نړیک ئه رزنجانه وه ۰۰ چی گیره ۰۰ هه رچنده
۰۰ مۆچکیریه کان ئه ئین ۰۰ ئیمه هیچ جۆره پیه نده کمان
له کهلاندا نیه ئه گهرچیش ئه مانه به زه برو زور له ناوچه ی
قۆچکیری دوور خراونه ته وه ۰۰۰ له لایه ن هۆزه کالی به شی (E)
ژماره (C) , (A) , (B) , (C) , (D) ۰۰ جا له مهش
ئه توانین ئه و راستی به مان به ده ست که ویت که و قۆچکیری
ناوی راسته قینه ی هم به شه نیه ۰۰

۳ - کورجیک (Kurejik)

ژماره ی خیزان نه زانراوه ۰۰ هم ناوه له وه ناسچق زور
بلاو بی ۰۰

۴ - سینامینلی (Sinaminli)

(۲۵۰۰) خیزان ۰۰ ئه مه هۆزیکه گه وره ی شیعه ی
راسته قینه یه ۰۰ که له ده وروبهری ۰۰ ناوچه ی (مالاطیا) دا

غيرساونه تهوه ... هه ندى وشه ى فارمى له شىوه ى
 ئاخه فتنه كهيدا بهدى نه كرى .. مىوان په رورو گفتمو لغت
 شيرين .. دايه م و دهرهم برايانه له گډل نهو گه پيده نهو روپايانه
 كه ناوبه ناو سر له ناوچه كه نه دمن له بهر هوپه ك يان هوپكى
 دى .. جولاونه تهوه ... نه م راستى به شى .. په ننگه وا له
 هه ندى كه سى بكات كه نهو باوم په دا بن كه شيعه كان به گشتى و
 قزلباشه كان به تايه تى .. وا بن .. هر چنده من وهك كه سىك
 تافى كړدنه و به كى تفت و تالم له گه لياندا هه بوو .

۵ - نه لخاص (Al-Kass)

۵۰۰ خيزانن . هوژنكى چياى كه شمه له هه به بهم ناوه له
 باشورى روزه لاتی شارى [حلب] هوه .. كه له وانه به نه م ناوه ى
 نى وهر گيرايى .

۶ - خدر زور (ژور) (Kodirzor)

۶۰۰ خيزانن

۷ - قهره حه سهن (Kara Hassan)

(۳۰۰) خيزانن .. په ننگه نه مانه به نه زاد توركسان بن
 هر چنده به لگه به كى واشم به دمه تهوه .. نويه لى دنيا بم

۸ - جوغر ريشانلى [جگر ريشانلى] ..

(۵۰۰) خيزانن .. په ننگه نه مانه نيسته جى بن

۹ - نيديرلى (Nederli)

ژماره ى خيزان .. نه زانراوه

۱۰- دوغانلی (Doghanli)

(۲۵۰) خیزان ۰۰ ئەمانە کوچەرن ۰

۱۱- دیلیانی (Dellanli)

خیزانیکی کوچەری گچکەیه ۰۰ که له نزیک (مرعش) ۰۰

نیشتە جێیە ۰

۱۲- جیلیکانلی (Jellikanli)

ژمارە ۰۰ نەزانراوە ۰۰ ئەم ھۆزە بۆتە دوو بەشەو

یەکەمیان لە ناوچەی (وان) ۰۰ ئەوی تریان لە دەشتی (مرعش) دا

۰۰ پەرتو بلاو ۰۰ بەشی دوومیان شوانی ھزارو بی دەرامەتن

۱۳- لەک کوردی (Lek Kurdi)

ژمارە ۰۰ خیزان نەزانراوە ۰۰ ئەمە ۰۰ ھۆزیکێ گچکە

۰۰ لە نزیک (ئەدەنە) ۰۰ جێگیر ۰۰ ئەلێن ئەمانە بە تورکی

ئاخافتن دەکەن ۰۰ ناو کەشیان لە ناوی ھۆزیکێ کوردی سەر

سنوری (ئێران) ئەچن ۰۰ ھەروەهاش ئەلێن ھەندیکێ کەش

ھەن ۰۰ لەمانە کە ئیدیش ھەر لەژێر دەستەلاتی ئێرانەکانن ۰

۱۴- دیلی کانلی (Dellikanli)

(۲۰۰) خیزانیکن ۰۰ ھۆزیکێ کوچەرە ۰۰۰ لە سەرانی سەری

دەشتی (مرعش) دا پەرتو بلاو پیاو کانیان کە لە گەت و بتهونو

۰۰ ئافرەتە کانیشیان شوخ و شەنگ و جوانن ۰

ئەم خێلە لە خێوەتو دەواری کورد ئاسادا ئەژین لە دامینی

جىي (نوروس) دا .. رستائىش كۆچ ئەكەن بۆ ناوچەيەك ..
كە تەنھا (۳۰) ميل لە پۇژاواي (كېلىس) ەوۈ دوورە .
۱۵- بېلىكانلى (Bellikanli)

(۲۵۰) خىزانى .. كۆچەرلىكى تەواون ... بەئىتوۋى
كرمانجى .. ئاخاقتن ئەكەن لە يتوانى دۆلەكانى (مرعش) دا
ھاتۇچۇ ئەكەن .. ئەسپان نىرە .

به‌شی (F)

نهم هه‌رتمه به ته‌واوی ناکه‌وێته چوار چیتوی سنوره
 میژویه‌که‌ی کوردستانه‌وه .. چونکه ئه‌و کوچ‌کردنه به‌زۆره‌ی
 ئه‌و هۆزه دوور خراواته‌ی تیکرای ناوچه‌ی کوردستان ئه‌خاته
 روو .. که وادی خۆی سولتان (سلیم) ی داگیرکه‌ر له ناوچه‌ی
 باولکو باپیرانیانه‌وه .. دووری خسته‌وه .. نهم نه‌خشه‌یه .. ئه‌و
 خالانه ئه‌خاته پروو که له باره‌ی شوێنه‌واری ئه‌سلی‌یان ئه‌دوێ ..
 بایه‌ختکی ئه‌وتو به‌م مه‌سه‌له‌یه دراوه له‌م زانیاره .. که کوت و
 مت .. چۆن بیستم .. له‌ چهن پیاویکی ماقوله‌وه له‌ هۆزانی
 وماره (١٥) و (١٧) له‌ نزیک (ئه‌نگورا) وه هه‌روه‌هاش ئا لێرانه
 دام‌پێژاوه‌ته‌وه .. ئه‌و پیاوانه هه‌مان جل و به‌رگ و هه‌مان
 چۆره جامانه ئه‌به‌سته‌وه ئه‌وه‌ی سه‌رنج پائه‌کیشی لێره‌دا ..
 ئه‌ویه .. که جامانه به‌ شیویه‌کی نامۆ ئه‌پیتجیه‌وه ... له‌ نزیک
 (ئه‌رنجانبان) وه هه‌مان (تییینیم) به‌ به‌رچاوت کهوت .. به‌راستی
 پیتجانه‌وه‌ی جامانه .. لێره .. زۆر ناسازو له‌وانه‌ی تری
 شوێنه‌کانی ری کوردستان گه‌لێ جیاوازن ... هه‌ندێ
 تورکیش له‌ سه‌ریان کردبوون ... که پرمیارم له‌ هه‌ندێکیان
 کرد .. مانای نهم چۆره به‌سته‌وه‌یی چی‌یه ٩ .. خێرا ولایان

دامه‌وه ووتیان .. ئیمه وه‌چه‌ی (جانی سه‌ریه‌کانین) که سولتان
 (سلیم) وادی خۆی و پاش سه‌رکه‌وته‌که‌ی ... ئه‌رزو ئاوێکی
 زۆری خه‌لاتکردین ... سه‌رداتیکی ئه‌و مۆزمخانه‌یه‌ که
 پاشماوه‌ی جانی سه‌ریه‌کانی تێدایه .. گه‌لج شتمان بۆ پروون
 ده‌کاته‌وه .. هه‌روه‌ها سه‌یرکردنی .. جێ په‌نجه‌ی سه‌رده‌می
 سولتان (سلیم) به‌سه‌ر روخساری ئاوچه‌که .. ئه‌ره‌ خستینی و ..
 ئه‌وه‌ش ساغ ئه‌کاته‌وه که میزه‌رو جامانه‌ی ناوبراو .. که ئێدی
 باوی نه‌ماوه .. میزه‌ر له سه‌رکراوه‌که‌ی ئه‌و پوژگاره‌ بووه :
 هۆی له سه‌رکردنی له لایه‌نی ئه‌و دوو کۆمه‌لگایه‌ روونه ..
 ئه‌وی جانی سه‌ریه‌کان له تورکه‌کانی تر دوور خراونه‌ته‌وه ..
 به‌لام نه‌ریتی باوو باپیرانیان له بیر نه‌کردووه .. هۆزه‌کانی
 ئاوچه‌ی (ئهنه‌دۆل) دیاره .. یه‌کسه‌ر پاش شار به‌ده‌رکردیان
 .. ناچار کران جل و به‌رگی تورکی له‌به‌ر بکه‌ن .

١ - گۆخا چیسێ

[٣٠٠] خیزانن .. نیشته جین

٢ - ئوروک لی (Uruchili)

(٤٠٠) خیزانن .. له‌وه ئه‌چین ئه‌مانه (تورکمان) بن

٣ - میلی (Mil)

(٢٠) خیزاتیکی ئه‌بن ... کۆمه‌لج .. شوان له نژیکی
 (عوسمانجیک) هوه نیشته جین .. ووتیان ئیمه (میلین) ...
 دیاره .. له (ده‌رسیم) یان له (که‌راجه‌داغ) هوه بۆ ئه‌م ئاوچه‌یه
 هاتسۆن .

(١٢٠) خیزان .. کوچہرن .. لہ دہوروبہری
 (بوناٹاباد) ہوہ ... لہ ناوچہی (ٹہنہ دول) ہوہ .. گیرساوہتہوہ
 .. دیارہ ٹہمانہش لہوانہن کہوادی خوی (سولتان سلیم) لہ
 شوینی باولکو باپیرانیانہوہ بہزور ... ہللی کہندنو پہوانہی
 ٹہم ناوچہیہی کردن لہ ژمارہ (٣) ی بہش (A) ہوہ .. ٹہمانہ
 جلو بہرگٹ ، بہ دہستوری ٹہنہ دولی بہکان لہ بہرٹہ کہن
 ہەرچہندہ ئیدیش ہەر بہ کرمانجی ئاخفتن ٹہ کہن .

٥ - شیقلی (Sheveli)

ژمارہی .. خیزان .. نەزانراوہ .. ٹہمانہ بہ زور کوچیان
 پنی کراوہ لہ ژمارہ (٧١) ی (E) بہشی (A) ہوہ .

٦ - بہدیلی (Badeti)

(٢٠٠) خیزانسن .. تیرہیہ کی نیشتہجیہ لہ نزیك
 (یوزغات) ہوہ ... (Yuzghat) .. گیرساوہتہوہ ٹہمانہ ..
 ئیستہ سونین ٹہلین حەفتا سال لہمہوبہر شیمہ بوون ...
 لہوش ٹہچی بہ زور بو ٹہم شوٹنہ کوچیان پنی کراوہ .. لہ
 ژمارہ (١) (D) بہشی (E)

٧ - حاجی بانلی (Haji Banl)

(٣٠٠) خیزانسن .. نیمچہ کوچہرن .. ٹہمانہ تیرہیہ کن لہ
 ژمارہ (١) ی بہشی (C) کہ لہ ناوچہی (گہراجہ داغ) دا

گیرساونه ته وه ۰۰ پټم وایه نه مانش به زور له (دمرسیم) یان
(گه راجه داغ) هوه ۰۰ بهر وه نه م ناوچه یه پاپتچراون ۰

ا - خاتون ئوغلی (Khatun Ogli)

(۴۰۰) خیزان ۰۰ نیمچه کوچهرن ۰۰ نه مانه سر به هوزی
ژماره (۱) ی بهشی (۲) ن ۰ له ناوچه ی (گه راجه داغ) دا ۰۰ په نگه
نه مانه به نه ژاد تورکمان بن ۰

ب - ماخانلی (Makhanli)

(۳۰۰) خیزان ۰۰ نیمچه کوچهرن ۰۰ تیره یه کن له ژماره
(۱) ی بهشی (C) له ناوچه ی گه راجه داغ دا

ج - اومرانلی (Omaranli)

(۸۰۰) خیزان ۰۰ نیمچه کوچهرن ۰۰ تیره یه کن له
ژماره (۱) ی بهشی (C) له ناوچه ی گه راجه داغ دا ۰

۸ - بهر کمالی (Baraktli)

(۱۰۰۰) خیزان

۹ - تابور ئوغلی (Tabuoghli)

(۳۰۰) خیزان ۰۰ نیمچه کوچهرن ۰۰ به ناوه که یاندا له
تورکمان نه چن ۰۰ به لام دلیا یا نکردم که نه مانه کوردن ۰

۱۰ - شیخ بزهینی (Shaykh Bezeini)

خیزان ۰۴ ووتیان هه ندیکیان له نرک ئالاش کیرده دا ۰۰

نیستہچین • • • • • زمانہ لہ تیرہ (۳) ی بہش (A) • • • • • بق نام
 ناوچہ پہ بہر پونہ تہوہ •

۱۱۔ جودی خانلی (Judi Khanli)

(۲۰۰) خیزان ۰۰ په ننگه له کازی (جبل جودی) نریک
شیر ناخووه ... هاتونه ته هم شوینه *

۱۲۔ خالکانی (Khalkani)

(۴۰۰) خیزان ۰۰ ئەمە ناوی ھۆزیکە کہ ئیستە لە چالاکى
کہ وتوہ ۰۰ بەلام وادی خۆی لە نزیك (پەواندوز) ەوہ ۰۰
گەر شاو وەوہ ۰۰

۱۳۔ سیف خانی (Seif Khani)

(۵۰۰) خیزان • نیمچه کوچهرن

١٤- نيسورلی (Nasurli)

۶۰۰. الخیزان

١٥- تیریکان .. (Tirikan)

(٤٠٠) خیزان ٠٠ ئەم کۆمەلگا کۆردە ٠ لە سەرووی ئەو
 ھێلە ئاسنە ٠٠ کە تەنھا (٢٤) میل لە پوڤاواي (ئەنگورا) وە
 جیگیربوونەتەووە جا ئەگەر ٠٠ خۆنەری بەرز بیهوئ شتی
 لە بارەیانەووە ٠٠ بزائیت ئەووە ئەبێ سەیریکێ ژمارە (٩) ی بەشی

(B) بکات •

۱۶۔ آتمانہ کان (Atmanikan)

۹۲۹۲

ج ۲۷ جاف ، حسين احمد

هۆزه كانى كورد / وه گيرانو ناماده كردنى

حسين احمد جاف ، - بمغدا : دهزگاي روشنبيري

وبلاو كردنموى

كوردى ، ۱۹۹۲ .

ب ۲ ؛ ۲۴ سم - (زنجيره ى ژماره) ۲۸۷ (

۱- هۆژكاني كورد - ميژوو ۱ - ۱ - ناويشان

ب - زنجيره

۱ . و

۹۹۲ / ۶۸۲

كتابخانهي نيشتماني (پيرست كاري له بلاو كردنموه دا)

رقم الايداع في دار الكتب والوثائق

بغداد ۶۸۲ لسنة ۹۹۲

دار الحرية للطباعة - بغداد
١٤١٣ هـ - ١٩٩٢ م

دار الثقافة والنشر الكردية
التسلسل (٢٨٧)

العتائر الكردية

الجزء الثاني

ترجمة واعداد
حسين احمد الجاف

نزار الميرزا

تصميم الغلاف

السعر: ٥ دنانير

دار الحرية للطباعة - بغداد